

PŘIPRAVOVANÉ AKCE

15. 7. So	Chovatelský den Západočeského krajského sdružení a krajská výstava ovcí a koz, Nepomuk
4. 8. Pá	NT plemenných kozlů Modletice
5. 8. So	NT plemenných beranů a kozlů Rohliny u Turnova
4. - 6. 8.	„Gorolski Święto“, 76. mezinárodní folklorní setkání Jablunkov
6. 8. Ne	Borovany, Ovčácké slavnosti
17. - 20. 8. Čt - Ne	AGROKOMPLEX Nitra, Slovenská republika
18. 8. Pá	Seminář „Ovce a pastviny“, Nýdek
19. 8. So	Mistrovství Gorolů ve stříhání ovcí, Nýdek
19. 8. So	OVENÁLIE - Ovčácké slavnosti na Zlobici, celostátní výstava plemen ovcí a koz
22. 8. Út	Klasifikace plemenných beranů ze stáje, Valašská Bystřice
24. - 29. 8. Čt - Út	Země živelka 2023, České Budějovice
26. 8. So	Soutěž v rychlostním stříhání ovcí na výstavě Země živelka
27. 8. Ne	Šampionát beranů ZW na výstavě Země živelka, ovčácký den na Zemi živelce
27. 8. Ne	NT beranů Země živelka
1. 9. Pá	NT plemenných beranů a kozlů Žumberk-Částkov
9. 9. So	NT plemenných beranů a kozlů Podvihov
9. 9. So	NT plemenných kozlů Sasnová
10. 9. Ne	NT plemenných kozlů Náchod
11. - 13. 9. Po - St	Kurz stříhačů ovcí na Zlobici
12. 9. Út	NT plemenných kozlů Nezvěstice
13. 9. St	NT plemenných kozlů Morkovice
13. 9. St	NT plemenných kozlů Malý Ratmírov
14. 9. Čt	NT plemenných kozlů Tábor, areál SZŠ
15. - 16. 9. Pá - So	Hradecké dožínky, krajská výstava Královéhradeckého sdružení
16. 9. So	Otevřené mistrovství v ručním stříhání ovcí při KH dožínkách
16. 9. So	Klasifikace ze stáje Benešová, Bracno
16. 9. So	NT plemenných beranů a kozlů na Zlobici
20. 9. St	NT plemenných beranů a kozlů Rožnov pod Radhoštěm
23. 9. So	NT plemenných beranů a kozlů, ENT plemenných beranů charollais, Sedlčany
23. 9. So	NT plemenných beranů a kozlů Helvíkovice, výstava ovcí a koz Pardubického kraje (Díbaq)
27. 9. St	NT plemenných beranů Žabčice
28. 9. Čt	Svatováclavský trh plemenných beranů a kozlů Pěnčín, ovčácký den Libereckého krajského sdružení
29. 9. Pá	Klasifikace plemenných beranů LA ze stáje Farma Prokeš, Smilovice
29. 9. Pá	NT plemenných beranů Opatov
30. 9. So	NT plemenných beranů Strakonice
5. - 8. 10.	Lysá nad Labem, výstava Náš chov 2023 (Čt-Ne)
5. 10. Čt	ENT plemenných beranů zwartbles, ENT plemenných beranů texel, ENT plemenných beranů ovce ouessantské, NT plemenných beranů masných a kombinovaných plemen
6. 10. Pá	ENT plemenných beranů clun forest, předvádění plemen ovcí a koz, předávání ocenění šampionům výstavy a nejlepším kolekcím, Národní šampionát zakrslých koz holandského typu, včetně ENT plemenných kozlů
7. 10. So	Národní šampionát romanovských ovcí, včetně ENT plemenných beranů
8. 10. Ne	Národní šampionát anglonubijských koz
7. 10. So	NT plemenných beranů Slušovice

OBSAH

Kontakty	2
Úvodník	
Úvodník	3
Ze života Svazu	
ASZ ČR a SCHOK z.s. projednaly s ministrem Hladíkem aktuální priority	3
Eroze, hraboš, vlk	5
Jednání na MŽP u vrchního ředitele Ing. Michala Servuse	6
Shromáždění Královéhradeckého kraje	7
Z domova	
Veletrh ANIMALTECH 2023	9
Ohlédnutí za výstavou hospodářských zvířat	14
Fotoreportáž z ovčáckého dne v Ratibořicích	21
Jarní setkání Klubu chovatelů ovcí zwartbles	22
Nákupní trh Michlova huť	23
19. jarní výstava romanovských ovcí	24
Selský deň ve Vrbětčích	27
Otevřené mistrovství ČR ve střížích ovcí - Vrbětice	30
NT na plemenné berany a kozly - Sedlčany	36
Elitní nákupní trh šedé ovce vřesové - Sedlčany	37
Jak je u nás	
Hospodářství manželů Markových z Krasova	38
Pořad je co se učít	
Poznámky k vývoji travních porostů na jaře 2023	40
Kozy zvládnou nejenom produkovat potraviny	40
Veterinář nám radí	
Jaké vzorky a kdy odebrat od ovcí a koz na tzv. „Státní zakázku“	45
Inspirace z Velké Británie	
Krmná řepa jak ji zatím neznáme	46
Vlnářské tvořivé okénko	
Pravidla pro uchování hodnotné vlny	49
Háčkované macešky	49
Představujeme členy klubu - Jana Suchá	51
Čtenáři nám píší	
Ovce není hloupá	52
Úřední deska	
Zápis z členské schůze - shromáždění delegátů SCHOK z.s.	53
Zpráva o činnosti SCHOK z.s. v roce 2022	56
Zpráva o hospodaření za rok 2022	58
Zpráva Revizní komise SCHOK z.s.	59
Program činnosti SCHOK z.s. na rok 2023	60
Výhled hospodaření SCHOK z.s. v roce 2023	63
Novela vyhlášky o náhradě újmy za omezení zemědělského hospodaření	64
Formulář Zápis do PK, vystavení ZO - beran, kozel	68
Připravované akce	
Ovenálie 2023	69
Gorolski Święto	71
Svaz na Zemi živelce	72
Ovčácké slavnosti v Nepomuku	73
Krajská výstava ovcí a koz - Helvíkovice	74
Náš chov 2023	75
Společenská rubrika	
Šedesátiny Libuše Dvořákové	76
Šedesátiny Petra Jihlavce	76
Milan Beránek sedmdesátníkem	76
Padesátník v Tekra Lično	76
Sedmdesátiny Marie Schickerové	77
Významné životní jubileum oslavil pan Dionýz Hutár	77
Odešla paní Anna Nováková	77
Gratulujeme našim jubilantům v prvním pololetí roku 2023	78
Inzerce	79

AKTUALITA

Vážení chovatelé, rádi bychom Vás upozornili, že při úhynu ovce/kozy (nad 18 měsíců) a oznámení na ÚE ČMSCH kódem 50 je nezbytné mít potvrzení z kafilérie (zejména pro následné kontroly inspektory KVS SVS ČR).

Redakce Zpravodaje SCHOK z.s.

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s.

Chovatelů 500, 252 09 Hradištko
e-mail: info@schok.cz, www.schok.cz
IČO 63109859, DIČ CZ 63109859
Bankovní spojení: Raiffeisenbank 6653093002/5500

vedení plemenných knih ovcí

Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice
Hana Vyrčilová, tel.: 777 754 801
e-mail: pkovce@schok.cz

vedení plemenných knih koz

Chovatelů 500, 252 09 Hradištko
Šárka Kořínková, tel.: 777 754 813
e-mail: pkkoz@schok.cz

Předsednictvo SCHOK z.s.**Předseda**

Ing. Richard Konrád, tel.: 777 754 802,
e-mail: konrad@schok.cz

1. místopředseda

Ing. Tomáš Klíma, tel.: 602 321 507,
e-mail: klima@schok.cz

2. místopředseda

Ing. Roman Ciešlar, tel.: 777 754 823,
e-mail: cieslar@schok.cz

Ředitel

Ing. Jiří Huml, tel.: 777 754 821, e-mail: huml@schok.cz

Spolková rada SCHOK z.s.

Ing. Richard Konrád, Ing. Tomáš Klíma, Ing. Roman Ciešlar

Středočeský kraj

Petr Kříž, tel.: 603 825 187, e-mail: ovce.pk@seznam.cz

Jihočeský kraj

Ing. Jan Vejčík, tel.: 721 100 001, e-mail: info@puvodnivalaska.cz

Plzeňský a Karlovarský kraj

Ing. Václav Kovář, tel.: 725 990 159, e-mail: info@arbo.com.cz

Ústecký kraj

Jan Hála, tel.: 777 826 300, e-mail: uestecky@schok.cz

Liberecký kraj

Josef Pulíček ml., tel.: 723 063 442,
e-mail: josef.pulicek2@farmapencin.cz

Královéhradecký kraj

Milada Kvirencová, tel.: 604 706 642,
e-mail: milada.kvirencova@seznam.cz

Pardubický kraj

Michaela Kvisová, tel.: 777 664 636,
e-mail: info@romanovsheep.cz

Vysočina

Ing. Marie Jahodová, tel.: 606 314 379,
e-mail: marie.jahodova@email.cz

Jihomoravský kraj

Ing. Jiří Huml, tel.: 777 754 821,
e-mail: huml@schok.cz

Zlínský kraj

Pavel Slovák, tel.: 606 951 454, e-mail: slovak.pavel@volny.cz

Moravskoslezský kraj

Martin Carbol, tel.: 724 838 791, e-mail: 321.martin@seznam.cz

Předseda PKO

Ing. Martin Hošek, Ph.D. tel.: 777 754 809, 606 319 882,
e-mail: hosek@mendelu.cz

Předseda PKK

Ing. Ladislav Strnad, tel.: 777 754 855,
e-mail: strnad@schok.cz

Revizní komise Svazu chovatelů ovcí a koz z.s.**Předseda**

Mgr. Ján Kováč, tel.: 777 754 808, e-mail: kovac@schok.cz

Členové RK

Ing. Nikola Havrdová, tel.: 607 592 105, e-mail: havrdh@fzt.jcu.cz
Ing. Petr Kotlaba, tel.: 731 159 641, e-mail: kotlaba@agrotrans.cz
Radek Říha, tel.: 728 492 496, e-mail: radek.riha71@gmail.com
Stanislav Zámečník, tel.: 602 733 627,
e-mail: stanislav.zamecnik@seznam.cz

ZPRAVODAJ SVAZU CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ z.s.,**vydává:**

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s., zapsán ve spolkovém registru Městského soudu v Praze, oddíl L, vložka 74909,
redakce: SCHOK z.s., Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice, www.schok.cz, e-mail: info@schok.cz,
evidováno u Ministerstva kultury ČR pod č. MK ČR E 12925
ISSN 1213-371X

Neprodejné! Zpravodaj je určen členům Svazu chovatelů ovcí a koz z.s.,
roční členský příspěvek SCHOK z.s. je 450 Kč, příspěvky na rok 2023 můžete poukázat na účet Svazu u Raiffeisenbank
6653093002/5500 (variabilní symbol Vám bude přidělen p o dohodě s redakcí – Mgr. Šárka Dvořáková)
nebo je zaplatit složenkou.

Redakce zpravodaje nezodpovídá za obsah inzerátů.

Redakční rada:

Ing. Richard Konrád, Ing. Vít Mareš, Ing. Jiří Huml, Ing. Tomáš Klíma,
Ing. Martin Hošek, Ph.D., Ing. Roman Ciešlar, Ing. Ladislav Strnad, Mgr. Iva Oukropcová – redaktor

Grafická úprava a tisk:

SET SERVIS centrum reklamy a tisku s.r.o., Helvíkovice 113, 564 01 Žamberk, e-mail: studio@setservis.cz, www.setservis.cz

Distribuce:

5P Agency, Pražákova 876/66, 639 00 Brno
Do tisku předáno 21. 6. 2023, náklad 1 100 ks
Uzávěrka příštího čísla: 5. 9. 2023

■ ÚVODNÍK

Vážení chovatelé, vážení čtenáři,

v minulém čísle jsem psal o tom, že je před vámi nejtěžší období ve vašich chovech, a to období porodů. V době psaní tohoto úvodníku je téměř konec května, mnoho z vás má již obahněno nebo okozleno a věřím, že velmi úspěšně. Většina z vás zahájila již novou pasteveckou sezonu. Důležitou součástí všech opatření je také aplikace antiparazitik. Jak jsme vás již na našem webu informovali, je již k dispozici přípravek FIRST DRENCH, který si můžete objednat na ČMSCH, a.s., prostřednictvím jejich webových stránek www.cmsch.cz.

Máme za sebou také již velkou výstavu, a to Národní výstavu hospodářských zvířat, která se konala v Brně. Podrobné hodnocení výstavy je popsáno dále ve Zpravodaji. Nyní se již naplno rozběhly klasifikační aukce na plemenné berany a kozy. Věřím, že řada z vás předvedla a také dobře prodala kvalitní plemeníky.

Vedení našeho Svazu společně s vedením ASZ ČR se nadále snaží jednat a jedná s čelními představiteli našeho státu o zajištění co největší podpory chovu ovcí a koz v České republice. Ve zprávách nyní slyšíme denně, že vláda zavádí úsporné balíčky, které by měly podpořit současný velmi ztrátový státní rozpočet. Na základě těchto balíčků dojde také k velkým finančním úsporám v balíku Národních dotací. Z vedení ministerstva zemědělství máme však informace, že pro letošní rok by nemělo dojít k výraznému krácení dotačních

titulů 2.A. týkajících se šlechtění hospodářských zvířat. Ministerstvo nyní také připravuje pro Evropskou komisi návrh úprav celého balíku Národních dotací, kde jsou zapracované naše návrhy dotačních titulů pro ovce a kozy na rok 2024.

Potěšitelná je také informace, že náhrady za újmy za ztížené hospodaření v oblastech s výskytem vlka obecného budou vyplácené chovatelům prostřednictvím AOPK ČR od června letošního roku na základě podaných žádostí. Dle informací AOPK bylo podáno na 250 žádostí, z toho kolem 210 žádostí podali chovatelé ovcí a koz.

Ing. Richard Konrád

Vážení chovatelé,

začátkem června bylo do skladu veterinárních léčiv Českomoravské společnosti chovatelů, a.s., Hradištko naskladněno antiparazitikum First Drench 5 litrů (výrobce Virbac Australia, účinná látka Praziquantel a Levamisol), Trvanlivost léčiva je duben 2025.

Tento veterinární přípravek lze vydat pouze po předložení „Rozhodnutí veterinární správy“, které získá veterinární lékař na základě „Žádosti o povolení výjimky na dovoz a použití neregistrovaného LP“, zaslané na ÚVS Praha.

Bližší informace: MVDr. Pavlína Dorčáková

e-mail: dorcakova@cmsch.cz, tel: 607 777 717

■ ASZ ČR A SCHOK Z.S. PROJEDNALY S MINISTREM HLADÍKEM AKTUÁLNÍ PRIORITY A POŽÁDALY O NAPLNĚNÍ VLÁDNÍHO PROHLÁŠENÍ

Vážení chovatelé,

s laskavým svolením ASZ ČR přinášíme dva články, které byly zveřejněny v časopise Selská revue č. 3/2023, který pro své členy vydává Asociace soukromého zemědělství ČR (www.asz.cz).

Petr Hladík byl jmenován do funkce ministra životního prostředí před několika málo týdny, což byl, jak známo, jeden z prvních pracovních kroků nového prezidenta ČR Petra Pavla. Ministerstvo životního prostředí má nyní ve vedení nového ministra současně vlády, který pochází ze selské rodiny z Vysočiny, což dává velkou naději na to, že se podaří po dlouhých letech často zbytečně antagonistické vztahy mezi resorty zemědělství a životního prostředí konečně změnit a zlepšit ve prospěch klasických zemědělců, kteří jsou těmi

hlavními, již skutečně vykonávají veřejnou službu v krajině a kteří mají přirozený zájem o funkční a odolnou krajinu. Sedláci (nejen) v ASZ proto logicky mají svá očekávání, jak se podaří vládní koalici slíbené kroky v těchto směrech dostat do praxe bez další zbytečné byrokracie a nových omezení k hospodaření.

Počátkem dubna přijal nový ministr životního prostředí zástupce Asociace soukromého zemědělství ČR (ASZ ČR)

- předsedu Jaroslava Šebka, místopředsedy Jana Štefla a Jana Staňka a také předsedu Svazu chovatelů ovcí a koz (SCHOK z.s.) Richarda Konráda. Mezi mnoha konkrétními tématy bylo například nastavení nových podmínek erozních ochrany, zvýšení motivace k budování trvalých krajinných prvků a úprava jejich váhových koeficientů v nové SZP, dále novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, novela zákona o myslivosti, stav notifikace náhradové vyhlášky týkající se zejména problematiky výskytu vlka, ale i možná řešení situace s přemnoženými hraboši.

Počátkem dubna přijal nový ministr životního prostředí zástupce ASZ ČR a také předsedu SCHOK Richarda Konráda.

Zpřísnění protierozní ochrany v rámci Strategického plánu SZP 2023-2027 vejde v platnost v roce 2024 a nyní se napříč resorty v rámci jednání a pracovních skupin dojednávají detailní podmínky pro obhospodařování erozně ohrožených ploch. Nově byly zpřísněny podmínky pro posouzení erozního ohrožení a v evidenci uživatelských bloků LPIS tak po jednání největších nevládních organizací s MZE i MŽP přibyla řada pozemků označených jako mírně erozně ohrožené (ME01 a ME02), což v praxi zasáhne další nemalé množství sedláků. Na jednání s ministrem upozornili zástupci Asociace, že v současném návrhu chybí řešení, která by byla vstřícná i vůči zemědělcům, již nemají vybavení s půdoochrannými technologiemi. Těch je převažující množství a mnohým z nich se kvůli menším výměrám ohrožených pozemků absolutně nevyplatí investovat do drahých strojů s těmito technologiemi a měli by tudíž mít možnost zvolit si i jiná řešení. ASZ zde navrhuje, aby ke splnění podmínek v kategorii ME0 bylo mezi přípustná řešení zařazeno například zmenšení půdních bloků na 10 ha s případným doplněním zasakovacích pásů. Ministr Hladík s tímto pohledem souhlasil, nicméně považuje za nutné znovu otevřít k tomuto tématu diskuzi.

MŽP také začátkem dubna vypsalou novou výzvu v rámci Operačního programu Životní prostředí (OPŽP), která je uzpůsobená pro realizaci přírodě blízkých opatření a zavádění půdoochranných technologií cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu. Asociace u této výzvy ihned upozornila na limitující nastavení podmínek secích strojů, které bylo následně upraveno a nyní je možné zahrnout stroje s roztečí od 37,5 cm.

Dalším důležitým tématem jednání, kterého se mimo jiné účastnil i nový ředitel sekce ochrany přírody a krajiny Michal Servus a ředitel odboru energetiky a ochrany klimatu Pavel Zámyslický, byly krajinné prvky. Ministerstvo životního prostředí (MŽP) dokončuje v souladu s programovým prohlášením vlády novelu zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, která by měla zdůraznit ochranu nejkvalitnější zemědělské půdy před zábory pro rozsáhlé výstavby, ale také zvýhodnit krajinné prvky. Ministr zmínil, že se jedná o značný posun, a chce, aby pozitivní změny, vedoucí k pestřejší krajině, byly opravdu vidět. Zástupci ASZ ČR tento krok vítají, nicméně zdůraznili, že je potřeba k půdním blokům započítávat nejenom vnitřní, ale také vnější krajinné prvky, protože mají pro krajinu stejný význam a státní správa by se měla snažit o jejich maximální zachování v krajině, stejně tak jako o budování prvků nových. Místopředseda Štefl také zmínil nutnost úpravy hodnotícího systému krajinných prvků v rámci nové SZP, kde mají momentálně trvalé krajinné prvky nízké koeficienty a zemědělci mohou proto upřednostňovat jednodušší varianty.

Velmi aktuálním tématem jsou nyní přemnožené populace hraboše ohrožující letošní úrodu zejména na Moravě, ale i v dalších regionech. Předsednictvo ASZ ČR se shodlo, že vedle aktuálního řešení je již nevyhnutelné vypracování systémového řešení s hospodářskými opatřeními ze strany zemědělců, které pomohou do budoucna alespoň částečně eliminovat tyto pravidelně se opakující hraboší kalamity. Ačkoli se ASZ nezříká možnosti co nejoperativnějšího omezení nasazení chemických látek ve vybraných lokalitách v době nástupu kalamity, nepovažuje aktuální požadavky některých organizací na povrchové použití Stutoxu v době plně rozbujeleho množení hraboše za smysluplné a efektivní řešení. Spíše je třeba se v mezidobích hraboších populačních explozí věnovat systémovým krokům, které také může značně podpořit právě resort životního prostředí. Jde o podporu budování krajinných prvků, které jsou útočištěm řady přirozených predátorů hrabošů (lasiček, lišek, sov, káňat, poštolek a dalších). Ministr doplnil, že vzhledem k současné kalamitě ministerstvo podpořilo nový projekt aplikovaného výzkumu, jenž by měl vyvinout nová účinná řešení, a zároveň plánuje vynaložit prostředky na aplikátory, což umožní zaplatit aplikaci účinné látky proti hrabošovi přímo pod zem. To je jedním z účinných řešení, jež navíc minimálně ohrožuje další živočichy. Ve spojitosti se škodami způsobenými hrabošem bylo na jednání také otevřeno téma novely zákona o myslivosti, o které ASZ ČR se zástupci Českého svazu ochránců přírody jednala s místopředsedou KDU-ČSL Hladíkem již v loňském roce. ASZ ČR spolu se skupinou sedmi dalších nevládních organizací, například s podporou Svazu vlastníků obecních soukromých a církevních lesů, požaduje, aby byla v novele zásadně posílena práva hospodařících vlastníků pozemků (a pachtýřů) například zakotvením práva lovu spárkaté zvěře a přijata další skutečně účinná opatření k zajištění rovnováhy mezi početnými stavy spárkaté zvěře a prostředím, tolik důležitá pro minimalizaci škod a obnovu pestrých lesů. Stejně tak je důležité, aby novela snížila velikost honiteb a odblokovala ta místa, kde spolupráce myslivců s vlastníky není dlouhodobě funkční. ASZ také ve shodě s ekologickými organizacemi požaduje aktualizovat seznamy druhů zvěře

a znemožnila lov chráněných a ohrožených druhů zvířat, a naopak apelovala na omezení chovu nepůvodních druhů, které se kříží s geograficky původními druhy a ničí jejich genofond (týká se například invazního jelena siky, který se kříží s naším původním druhem jelenem evropským).

V neposlední řadě se na schůzce projednávala náhradová vyhláška týkající se problematiky výskytu vlka, který řadu let ohrožuje a hospodářsky významně omezuje mnoho chovatelů ovcí, koz či skotu zejména v příhraničních oblastech a postupem doby i v řadě míst ve vnitrozemí, kam se vlk již stačil rozšířit. Již v loňském roce měli zemědělci získat slíbené kompenzace za škody na zvířatech způsobených vlkem. MŽP bohužel původní přímou dotační podporu v loňském roce zrušilo a navzdory novému řešení prostřednictvím upravené náhradové vyhlášky jsou zemědělci nadále vystaveni nejistotě a čekání, jak dopadnou notifikační řízení v Bruselu

k tomuto řešení. Zástupci ASZ a SCHOK proto významně apelovali na představitele MŽP a předtím i na MZe, aby oblast náhrad a jejich dostupnosti chovatelům byla jedna z priorit obou resortů. Situace je mezi postiženými chovateli po letech opakovaných útoků od vlků již opravdu velmi vážná, a pokud by mělo dojít k dalšímu oddálení těchto kompenzací, bude to znamenat značnou ztrátu důvěry chovatelů ve sliby politiků a skutečně hrozí, že někteří skončí se zemědělským hospodařením.

Věříme, že nový ministr životního prostředí Petr Hladík je reálnou nadějí pro uskutečnění alespoň některých potřebných změn. Zástupci ASZ ČR proto pana ministra požádali o osobní účast na některém z nadcházejících zasedání sedláků, kde by bylo možné přímo diskutovat se sedláky o prioritách nového vedení resortu Ministerstva životního prostředí.

Text a foto: Anna Chládková

■ EROZE, HRABOŠ, VLK - PROBLÉMY VYŽADUJÍCÍ ŘEŠENÍ RESPEKTUJÍCÍ HOSPODÁŘE I ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

První květnový týden se uskutečnilo zasedání kulatého stolu, na kterém se projednávaly průřezové agendy Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí za přítomnosti obou ministrů, vrchních ředitelů sekcí a zástupců nevládních organizací včetně Asociace soukromého zemědělství ČR (ASZ ČR). Za Asociaci se jednání účastnil místopředseda Jan Štefl a předseda Svazu chovatelů ovcí a koz Richard Konrád. Projednávala se eroze půdy na silně (SEO) a mírně (MEO) ohrožených plochách, současná vysoká populační hustota hraboše polního a problematika vlka obecného v krajině. V diskusi o škodách v zemědělství, jejich výčtu a navrženém systému řešení však dle ASZ chybí především komplexní přístup ke všem těmto problémům, a to včetně ohromných škod způsobovaných spárkatou zvěří na zemědělských a lesních pozemcích. ASZ ČR ve všech projednávaných tématech obecně prosazuje především systémová, dlouhodobá a motivační řešení, která respektují činnost hospodářících zemědělců a vlastníků lesů. Zároveň Asociace apeluje na jednoduchá řešení, která nejsou doprovázena nadbytečnou a zatěžující byrokracií.

Tématem kulatého stolu bylo také zpřísnění protierozní ochrany v rámci Strategického plánu SZP 2023-2027, jehož detailní podmínky se aktuálně intenzivně řeší napříč resorty, protože se předpokládá významné rozšíření MEO oblastí ze současných cca 530 tis. ha na 1130 tis. ha od roku 2024. Na jednání proto apelovali zástupci Asociace i na taková řešení v SEO a MEO oblastech, která by měla být dostupná pro všechny dotčené zemědělce bez náročných požadavků na vysoké investice do půdoochranných technologií. Opatření by měla více zohledňovat a oceňovat hospodaření na menších plochách v těchto oblastech a více oceňovat trvalá a přirozená protierozní opatření.

V souvislosti s opakovanými výskyty vysoké populační hustoty hraboše polního navrhuje ASZ ČR především systémově podporovat hospodářská opatření zemědělců v krajině, která z dlouhodobého hlediska pomáhají eliminovat tyto pravidelně se opakující hraboší kalamity. Jde zejména o podporu budování trvalých krajinných prvků (remízky, větrolamů, alejí, agrolesnických systémů apod.), které jsou útočištěm řady přirozených predátorů hrabošů. I přesto se ASZ nezříká možnosti nasazení chemických látek ve vybraných lokalitách v době nástupu kalamity, avšak za včasné aplikace, nikoliv již v plně rozbujelých populacích hraboše, kdy již použití ochranných látek není efektivní. V této souvislosti ale ASZ rovněž důrazně žádá řešit velmi naléhavé a dlouhodobě opomíjené škody, které jsou již desetiletí způsobovány přemnoženou spárkatou zvěří na zemědělských a lesních pozemcích. Ty jsou zapříčiněny hlavně dlouhodobě nefunkční legislativou, která nerespektuje práva vlastníků zemědělských a lesních pozemků a pachtýřů využívaných pozemků, a spoléhá se zde na fungování mysliveckých spolků. Právě příklad mysliveckého zákona a neschopnosti převážné většiny současných mysliveckých spolků zabezpečit odpovídající snížení stavů zvěře způsobující tyto škody nám jasně ukazuje, jak důležité je zapojení samotných hospodářů do celé problematiky. Nelze se spoléhat pouze na zavádění byrokratických

a nesystémových opatření, která sama o sobě nemohou být v praxi funkční.

Problematiku vlka obecného v krajině se po desítkách složitých jednání mezi ministerstvy, a především za významného přičinění ASZ ČR, podařilo uspokojivě vyřešit tzv. Pohotovostním plánem a náhradovou vyhláškou, prostřednictvím které začne MŽP postiženým chovatelům vyplácet kompenzace na opatření ochrany stád před vlky a následně i hradit přímo vzniklé škody na zvířatech. V této souvislosti je však třeba připomenout, že zemědělci byli dlouhou dobu vystaveni nejistotě a čekání, mezitím přišli

o nezanedbatelné množství zvířat a museli investovat své vlastní finance na ochranu stád proti společností chráněnému vlkovi. Po dlouhé době se tedy jedná o vítané řešení založené na vlastnickém a funkčním principu, který ASZ ČR podporuje a prosazuje. Asociace prosazuje jednání o případném snížení mezinárodní ochrany vlka a umožnění odborné regulace vlčí populace v případě nebezpečných a problematických se chovajících jedinců.

Text: Anna Chládková a Jan Štefl

Foto: Jan Štefl

JEDNÁNÍ NA MŽP U VRCHNÍHO ŘEDITELE ING. MICHALA SERVUSE

Dne 9. 5. 2023 navštívili druhý místopředseda Svazu Ing. Roman Cieslar a člen Revizní komise Stanislav Zámečník vrchního ředitele MŽP Ing. Michala Servuse, aby projednali a upřesnili otázky ochrany stád ovcí a koz proti útokům vlků. Z jednání je zaznamenán tento zápis:

■ **1.** Zabezpečit systém včasné informovanosti chovatelů a veřejnosti v dotčené oblasti s výskytem vlka obecného (*canis lupus*), zejména tam, kde dochází k častým útokům na hospodářská zvířata. Tímto docílíme lepšího a včasného zavedení potřebných opatření. Tento způsob lze provádět na základě telemetrického označení predátorů a jiných metod, které jsou potřebné a již delší dobu vyžadovány samosprávou a chovateli ovcí a koz samotnými. Veškeré projekty směřované na monitoring a výskyt vlka je možno využít takto v praxi. Odchyt a označování vlka je v jiných sousedních státech využíván a monitoring se vnáší do praxe.

■ **2.** Eliminace nevhodných jedinců má být velmi rychlá a na základě potřebných argumentů a podkladů proveditelná v místě opakujících se útoků na hospodářská zvířata a vlky podezřele se pohybující v zastavěném intravilánu obcí a měst. Neřešit otázku postavení jedinců ve smečce, která na eliminaci nemá vliv, protože nevhodné návyky přenáší jedinec buď genetiky, nebo může ovlivňovat fenotypově a návykově jiné členy skupiny, a tím způsobuje vliv nevhodnosti chování.

■ **3.** Řešení otázky pasivní a aktivní ochrany a zabezpečení stád pasených hospodářských zvířat s využitím nejnovějších technologií a praktických zkušeností. Tímto vnést oboustranně tyto možnosti do praxe a posoudit jejich vhodnost implementace souvztažně k dané situaci a umístění v krajině se zabezpečením a zachováním biodiverzity a průchodnosti.

■ **4.** Podpořit chov pasteveckých psů, hlavně pro ty aktivně vedené a využívané v ochraně stád, a cíleně směřovat finanční podporu na pokrytí nákladů týkajících se jejich chovu. Vnést monitoring, evidenci a částečnou kontrolu (certifikaci) nad psy, kteří aktivně pracují, s možností využití praktických zkušeností a tyto dál prezentovat dalším potencionálním zájemcům o tento způsob ochrany pasených zvířat. Posuzování vzniklých škod a systému zabezpečení pasených zvířat je složitým procesem, kde je potřebné

zvážit veškeré potřebné okolnosti a teprve potom vyvodit patřičné důsledky a příčiny vzniklého útoku na pasoucí se zvířata. Možnost spolupráce by pomohla ke snadnějšímu a objektivnějšímu vyřešení problému směřující k vedení cílených nápravných mechanismů.

■ **5.** Meziresortně na úrovni osobního jednání ministrů zajistit legislativní podmínky pro stavbu oplocení. Nejlépe jednotným závazným metodickým pokynem stavebním úřadům vyjmout se stavebního řízení včetně územního souhlasu stavby stavbu celoročních oplocenek na nezabetonovaných sloupcích s drátěným pletivem o výšce do 180 cm včetně zabezpečení proti podhrabání. Toto specifikovat tak, aby třeba formou výjimky nebylo nutno respektovat územní plány jednotlivých obcí. Jde o to, že chránit pastviny a nocoviště pouze páskami, či jinými vodiči se jeví jako zásadně nedostačující. Pokud si chovatel chce část pastviny oplotit, naráží na zamítavá stanoviska stavebních úřadů, které zpravidla vyžadují odstranění oplocení mimo dobu pastvy. Což je technicky i finančně nereálné. To samé se týká i územních plánů jednotlivých obcí a ty jsou velmi odlišné. Chovatelé se tak dostávají do neskutečné spirály bezmocnosti, kdy si chtějí zabezpečit chovy proti útokům vlka, kterého stát přísně chrání a zároveň ten samý stát jim svými předpisy a nařízeními brání toto zabezpečení postavit. Pořídít změnu územního plánu (a to na náklady chovatele!) a pak to posuzovat jako stavbu vyžadující stavební povolení je časově náročné řádově v rocích. Zatímco chovatelé ve vlčích oblastech potřebují stavět ihned. Pokud by stavba takové oplocenky nepotřebovala ani územní souhlas, mohli by chovatelé stavět ihned bez ohledu na názor stavebních úřadů a na znění územních plánů. Toto vidíme jako velký přínos!

■ **6.** Posoudit ve spolupráci s univerzitami možnost nasazení přesně směřovaných zvukových děl. Zkusit zpracovat drobnou studii na účinnost výšky použité frekvence. Použití těchto děl s napojením na umělou inteligenci, která bude vyhodnocovat záběry z kamer a z kamer s nočním viděním a sama pak uvádět do činnosti zvuková děla, vidíme jako další velmi účinné opatření. Jde o to zjistit nejúčinnější kmitočet zvukové frekvence, která bude vlkovi nejvíce nepřijemná.

Ing. Roman Cieslar, v.r.

Stanislav Zámečník, v.r.

SHROMÁŽDĚNÍ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE 4. 3. 2023

To jsme nečekali. Krásná účast více než poloviny našich členů. Bylo nás přes šedesát. Jsem ráda, že mezi ovčáky pořád cítím zájem o dění ve Svazu. Lákadlem byl jistě přínosný program, ale i dobré jídlo a pohoda při setkání.

Bohatá účast Hradečáků

Naplánovali jsme si pro letošní rok téměř stejné akce jako v roce loňském, kdy stěžejními akcemi jsou Ovčácké slavnosti v Babiččině údolí, Dožínky v Hradci Králové a celkem šest nákupních trhů s hodnocením plemenů. Náš program už se stává tradicí a jsme za to rádi.

Ocenili jsme jubilanty: Josefa Paštu, Pavla Heinzela, Jana Šefce, Martina Baláše, Oldřicha Kocka. Všem přejeme hodně zdraví. Naše poděkování směřovalo i k Jarce Jemelíkové, která nám mnoho let vede krajskou pokladnu bez chyb a ztrát, díky za skvělý přístup.

Martin Baláš slavil a ještě nám přednášel

Posledním, ale nejdůležitějším, oceněným byl Milan Domáň, dlouholetý předseda Krajského sdružení Královéhradeckého kraje. Bačoval tu u nás více než 17 let a pro ovčáky i kozáky mnoho udělal, patří mu za to poděkování a jeho paní také.

Milan Domáň bačoval víc jak 17 let

Hezká byla jeho vzpomínka, kdy nám povyprávěl, jak zakládali s panem Josefem Rosou toto sdružení. V radě s nimi začínali Vladimír Bařina, Jan Kováč a Jiří Thér. Milan z našeho sdružení neodchází úplně, zůstává členem krajské rady, pouze mi se souhlasem Krajské rady předal funkci předsedy.

Předseda Svazu Ing. Richard Konrád nám předal informace „shora“. Jeho vystoupení vzbudilo řadu dotazů, což je dobře, protože je vidět, že se na svazové úrovni řeší věci o chovatelích a pro chovatele. Všichni chovatelé rádi slyšeli, že se připravují dvě nové dotace (zařazení do chovu a welfare), že se vrátilo zkracování ocásků gumičkou a že mají možnost žádat nově „újmu za vlky“ a mnoho dalšího.

Zavítala mezi nás paní Ing. Hana Heinzlová, vedoucí Správy CHKO Broumovsko, a důkladně vysvětlila princip žádání újmy dle tzv. újmové vyhlášky. Jsou to peníze pro chovatele ovcí a koz, kteří mají ztížené hospodaření v oblastech s výskytem vlka obecného. Přímo na Broumovsku si žádost dokonce podalo okolo stovky chovatelů i díky osvětě našich členů

- Honzy Kováče, Honzy Šefce, Tomáše Havrlanta a dalších. Doufejme, že budou žádosti schválené, náklady na ochranu stád každým rokem stoupají.

Měli jsme na programu i přednášku o parazitech a správném odčervování, které se zhostila MVDr. Karlína Polejová. Byla i přednáška Ing. Martina Baláše o novinkách v podávání

základních zem. dotací v nastávajícím pětiletém období. Myslím, že program na shromážděních hodně podporuje bohatou účast na nich. A těch 68 snědených řízků a dortíků jistě také! :-D

Milada Kvirencová, předsedkyně Krajského sdružení Královéhradeckého kraje SCHOK z.s.

foto: Nela Cvejnová

Milan Domáň, Jarmila Jemelíková, Milada Kvirencová

Irena Domáňová byla vždy platnou posilou týmu

Hana Heinzlová, vedoucí Správy CHKO Broumovsko

Na památku

VELETRH ANIMAL TECH S NÁRODNÍ VÝSTAVOU HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT 2023

V termínu od 22. do 26. dubna se zúčastnil náš Svaz s menší, ale velmi pěknou expozicí ovcí a koz III. ročníku veletrhu Animal Tech spojeného s Národní výstavou hospodářských zvířat na výstavišti BVV v Brně. Kromě našeho Svazu se veletrhu zúčastnili chovatelé holštýnského skotu, českého strakatého skotu, brown swiss skotu, jerseykého skotu a normandského skotu, kteří u těchto plemen uspořádali Národní šampionáty. Chovatelé masného skotu uspořádali Národní šampionáty u plemen aberdeen angus, limousin, charolais a masný simental a vystavili řadu dalších plemen masného skotu chovaného v ČR. Nechyběly také expozice chovatelů prasat a koní. Návštěvníci veletrhu mohli vidět na výstavišti skoro 1000 kusů hospodářských zvířat, což na žádně jiné výstavě v České republice neuvidí.

Slavnostní zahájení - ministr zemědělství Zdeněk Nekula

Expozice našeho Svazu byla spíše jen ukázková, protože dubnový termín výstavy absolutně nevyhovuje našim chovatelům a přípravě ovcí a koz na takovou prestižní výstavu. Většina zvířat je krátce po porodech a připravit zvířata na výstavu po dlouhé zimě, aby byla v dokonalé výstavní kondici, je téměř nemožné. I když jsme na výstavním výboru, který tuto výstavu připravuje včetně manažerů BVV, na tuto situaci upozorňovali a navrhovali jsme přesunout termín výstavy na podzimní měsíce (září, říjen), nebylo a nebude nám vyhověno, protože v těchto měsících je na výstavišti BVV řada jiných veletrhů, které jsou pro BVV zřejmě lukrativnější.

Vystaveno bylo tak jen 9 plemen ovcí (35 kusů a 10 jehňat) od 11 chovatelů. Masná plemena ovcí zastupovala plemena suffolk a texel. Z kombinovaných plemen se představila plemena romney, merinolandschaf, zwartbles, jurská ovce, ouessantská ovce a samozřejmě naše národní plemeno valaška. Plodná plemena zastupovala ovce romanovská. U koz byla vystavena 4 plemena (12 kusů) od 4 chovatelů. Dojená plemena koz zastupovala naše národní plemena koza bílá krátkosrstá a koza hnědá krátkosrstá, masná plemena koza burská a srstnatá plemena koza mohérová.

Náš Svaz také připravil na výstavu bohatý program, který zajistily členky z Klubu zpracovatelů vlny a jiných přírodních materiálů, které každý den prezentovaly své výrobky

Tkaná ponča Ivy Lefnerové

z ovčí vlny. Návštěvníci výstavy tak měli možnost seznámit se s technikami spřádání a zpracování ovčí vlny. Pro děti byl každý den připraven bohatý naučný program. Každý den výstavy byla také zorganizována módní přehlídka obleků a různých módních doplňků vyrobených z ovčí vlny. Pan Roman Křenek ukazoval veřejnosti, jak se stříhají ovce.

Plstící kuličková dílna Lady Šnajdrové

Roman stříhá, Vladka komentuje...

První den výstavy proběhlo vyhodnocení nejlepších kolekcí a jednotlivých zvířat. Odborná komise ve složení Ing. Konrád, Ing. Mareš a Ing. Janoš vyhodnotila nejlepší kolekce a vítěze v určených kategoriích. Titul šampion výstavy získala kolekce valašek ze společnosti Stránské z.s. Z kolekcí ovcí byla jako nejlepší vyhodnocená kolekce romney, kterou vystavila Sušárna Pohořelice. Nejlepší kolekcí koz byla vyhodnocená

kolekce koz bílých krátkosrstých z Biofarmy DoRa Ratibořice. Šampionem v kategorii beranů se stal beran zwartbles z chovu Ing. Martina Hoška z Mohelna. V kategorii ovce se šampionkou stala ovce romanovská s pěti jehňaty z chovu Ing. Petra Zajíčka z Tehova u Řičan. Šampionem v kategorii kozel se stal kozel mohérový z chovu Hany Plíškové z Benešova

...a je ostříháno

u Boskovic, šampionkou v kategorii koza byla vyhodnocena koza burská, kterou vystavila společnost Oveko a.s.

Na stánku Svazu byl po celou dobu výstavy velmi čilý ruch. Byli jsme poctěni návštěvou řady významných státních činitelů. Návštěvníci mohli zakoupit odborné publikace na téma chovu ovcí a koz, mohli získat řadu propagačních letáků, a hlavně řadu odborných rad. Poděkování patří také pracovním Svazu paní Kozelkové a Vystrčilové, které připravily a po celou dobu výstavy zajišťovaly výborné občerstvení.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem chovatelům a zaměstnancům Svazu za pomoc při organizování této výstavy. O tom, že se výstava podařila, svědčí fakt, že po celou dobu výstavy byla naše hala stále zaplněná návštěvníky a na našem stánku se vystřídalo mnoho zájemců o chov ovcí a koz jak z České republiky, tak i ze zahraničí.

Ing. Richard Konrád

Co se nevešlo pod střechu, zaplnilo volné plochy venku

Rozhovory s chovateli na Národní výstavě a ještě něco k tomu

Národní výstava hospodářských zvířat je svátek. Na pět dnů se sjedou chovatelé z celé republiky, aby přivezli své opečovávané poklady, setkali se s dalšími podobně laděnými a společně prožili několik náročných, chovatelským úsilím naplněných dní. Také se povzbudili, inspirovali, seznámili a podpořili a na konci odjeli domů s dobrým pocitem, že to stálo za to a bylo toho dost :).

Jak již Ing. Konrád zmínil ve svém příspěvku, chovatelská výstava v jarním termínu je nešťastný nápad. Přesto se vždycky najde několik ochotných, kteří přivezou svá zvířata na výstavu, třebaže se jim to nehodí. Jsme za to vděční. Využila jsem letos příležitosti a poptala se některých z nich, jak se jim v chovu daří. Odpovědi byly různorodé jako jsou různá plemena i jejich chovatelé. Věřím, že i pro vás to bude zajímavé počtení.

Otázky pro vystavovatele:

- Odkud jste na výstavu přijeli?
- Jaké plemeno chováte a proč je právě toto pro vás to pravé?
- Co vás motivuje v chovu pokračovat navzdory nepříznivým okolnostem?

Lukáš Neugebauer - texel

Přijeli jsme ze Žampachu, podhůří Orlických hor. Chováme plemeno texel, je pro nás to pravé. Cesta k němu začala na Poplužním dvoře (nyní firma Dibaq), kde měl Ing. Štěpánek na starosti právě texly a předal mi kus svého zapálení pro toto plemeno. Zde jsem sedm let pracoval, staral se o ovce a plemenné kanečky. V areálu je též míchárna granulí (Fitmin). Chov ovcí je můj koníček, mám radost, když vidím, jak to

roste a náš chov má úspěch. Dřív jsme produkovali jehňata na prodej jako jateční, pak mě moje žena přesvědčila, abychom dělali plemenný chov. Mám moc šikovnou ženu Vojtěšku a děti. Všichni jsme do našeho chovu a chodu farmy zapojení. Na naší farmě na Žampachu chováme ovce a berany bez příkrmu. Základem je však časté přehánění na čerstvou pastvu a ta je závislá na počasí. V zimním období kvalitní seno, senáž. Samozřejmostí jsou u nás kvalitní minerální lizy a velký důraz klademe na zoohygienu a pohodu zvířat. Naše ovečky nám to pak vracejí. Aktuálně máme kolem 25 oveček, z toho 8 jehnic v základním stádu a 5 plemenných beranů různých linií. Přes léto zhruba 85 kusů. U texla vidím budoucnost při křížení na jatečná jehňata, je to perspektivní plemeno.

V chovu pokračujeme, protože to děláme rádi, baví nás to, dává smysl. Jsem rád, že se naše dcerka účastní všeho, co se během roku děje s ovci. Je to pro ni přirozená součást života, jezdí s námi na výstavy apod. Život s ovci je náš životní styl. Už se těším, až povyroste a bude vodit berany při předvádění.

Stránské z.s. (šampion výstavy - kolekce ovci) - valašská ovce

Na našem jesenickém hospodářství chováme valašky. Je to nenáročná chodivá plemeno vhodné právě do našeho horského terénu na vypásání chráněných oblastí Pradědu. Máme 75 bahníc, 32 jehnic, jehňata a 5 beranů, celkem 150 ovci. Ovce jsou téměř pořád venku, kde si nacházejí přírodní úkryty, jen bahnění probíhá pod střechou. Jehňata do jednoho měsíce zůstávají v ovčíně, kde jsou v bezpečí před krkavci. Vlna valašských ovci je hrubá, vhodná zejména na tkané koberce, ale i na ledajaké tvoření, plstění apod. U nás najde všechno své uplatnění. Vracíme lidi k řemeslu, setkáváme se s dětmi i seniory, můžeme s programem i přijet za lidmi.

Valašky mají svéráznou povahu, nám se to líbí, ladí to s naším prostředím. Vybrali jsme si toto plemeno mj. proto, že bylo odstrčené, polozapomenuté a bylo potřeba je zachránit. Proč toho nenecháme? Když se do něčeho pustíme, tak to myslíme vážně. I my jsme tvrdohlaví, neradi opouštíme myšlenky, kterým věříme. Máme radost, že se k nám vrací zákazníci, klienti... dává nám to smysl. Člověka to potěší, když potká děti, které se ptají: „Jak se mají vaše ovečky?“ V ovčácké komunitě nám je dobře.

Za rozhovor děkuji Vladce Křenkové.

Sušárna Pohořelice, s.r.o. (nejlepší kolekce ovci) - romney

Ovce v Pohořelicích chováme od 95. roku, firma je pořídila jako živé sekačky na travnaté části areálu. Tehdy právě probíhaly dovozy plemene romney ze zahraničí, líbila se nám jejich nenáročnost i klasický vzhled, a tak bylo rozhodnuto. Nelitujeme. S ovci se dobře pracuje, máme je většinu roku venku, jen během doby bahnění v únoru, březnu jsou ustájeny. Máme tak dobrý přehled, jak se každé ovci daří, minimalizují se ztráty. Krmíme seno, vojtěškové granule. Máme 20 ks bahníc. Produkujeme též plemenné berany, to je dobrou vizitkou chovu, máme z toho radost.

Firma společníků Kudrny a Šťastného se zaměřuje na sušení vojtěšky a cukrovarských řízků, o krmivo u nás není nouze. Zabýváme se též výkrmem drůbeže, a to na pěti farmách. Je pro vás výhodné mít víc komodit, v měnících se podmínkách může jedna pomoci překlenout náročné období druhé. Chov ovci nám funguje, děláme to rádi a neplánujeme to měnit.

Za rozhovor děkuji Ing. Kudrnové.

BIOFARMA DoRa (nejlepší kolekce koz) - koza bílá

Bílé kozy k nám na výstavu přijely ze Třebíčska, konkrétně z Ratibořic u Jaraměřic nad Rokytnou. Na otázku pro vystavovatele jsem se poptala jejich zootechničky Kamilly Sedláčkové.

Na naší BIOFARMĚ DoRa chováme již třicet let kozu bílou krátkosrstou. Toto plemeno nám právě před třiceti lety pomohla vybrat kozoložka Ing. Věra Mátlová a my jsme jí za to vděční. Jedná se o velice vhodné plemeno do našich podmínek. Za těch třicet let se nám kvalita stáda podařila dostat na skvělou úroveň, kdy chováme zvířata vyvážená, s pěknými vemeny a velice dobrým mlékem. Celkově toto národní plemeno netrpí na žádné zdravotní neduhy, při vyšší užitkovosti je samozřejmě středně náročné na skladbu krmné dávky, ale obecně jsme s tímto plemenem nad míru spokojeni jak po stránce ekonomické, tak po stránce chovatelské. Ovšem i po těch třiceti letech chovu se o kozách stále máme co učit. Neustále nás umí něčím překvapit.

Proč v chovu pokračujeme? Samozřejmě vzhledem k vývoji situace v posledních letech není rozvoj farmy jednoduchý. Co nás zavazuje k tomu vydržet, je především historie naší farmy, vztah k danému prostředí, vazba na ekologické hospodaření na našich pozemcích, ale především vazba na naše zaměstnance a naše zvířata. Díky velikosti našeho podniku jsme si vědomi závazku, který vůči farmě máme. To, že v každé ekonomice je nějaký vývoj, který nemusí být v krátkém časovém horizontu plusový, jsme se za ty roky naučili. Ovšem mnohem důležitější je právě tyto krátkodobé momenty překonat, poučit se z nich a stát se silnějšími pro ty dlouhodobější cíle.

Ing. Martin Hošek, Ph.D. (šampion beran) - zwartbles

U nás v Mohelně na Třebíčsku chováme zwartblesy. Proč? Líbí se nám. Je to pěkné, atraktivní plemeno, u kterého je dobrá prodejnost plemenného materiálu. Nejsou to pro mě jen ovce na maso, ale dá se tu pracovat i s barvami a vůbec se v nich realizovat. V rodině jsme chovali i ledacos jiného (drůbež, králíky, holuby, kačeny...), k chovu tedy mám vztah odmalička. Zwartbles je koníček i práce v jednom.

Proč pokračovat? A proč ne, když to jde... Vždyť mě znáte: Zwartbles je přece nejlepší! :)

Hana Plíšková (šampion kozel) - mohérový kozel

Přijela jsem z Boskovicka. Proč chovám mohérové kozy? Hledala jsem dostatečně kvalitní materiál, kterému bych se při odchodu do důchodu věnovala. Nenašla jsem, a tak jsem si k našim dvěma bílým kozám pořídila ještě mohérové. Zjistila jsem, že v ČR je jedinců srstnatých plemen velmi málo, a tak jsem je začala chovat i proto, abych tuto oblast podpořila. U nás je zvyk chovat ovce a kozy spíše na maso, ale pro vlastnosti vlny a mohéru má smysl se věnovat i těm srstnatým, která jsou na okraji zájmu. Za jedenáct let mám odchované tři linie, bylo by dobré přivést ze zahraničí jiné. Dovoz nové linie je však dost složitý.

Dokud můžu, budu se chovu i zpracování věnovat, protože je to potřeba. I u lidí na výstavách a jiných akcích vidím posun v myšlení, vnímání smysluplnosti. Je třeba uchovat tyto tradiční způsoby zpracování tohoto vzácného a krásného materiálu.

Ing. Petr Zajíček (šampionka ovce) - romanovská ovce

Přijeli jsme k vám ze Středočeského kraje (Praha-východ). Čistokrevné romanovky chováme přes třicet let. Už na

začátku mě okouzly jsou plodností, vitalitou a mateřskými vlastnostmi. Je to velká láska. Z toho vyplývá, proč pokračujeme – láska se neopouští, když jsou horší podmínky.

Za dobu těch třiceti let se chov neuvěřitelně kvalitativně rozvinul. Romanovské ovce z ČR jsou považovány za ovce špičkové kvality nejen co do plodnosti, ale posun nastal i pokud jde o tělesný rámec a dojivost. Průměrná dospělá ovce vážila dříve kolem 50 kg, nyní 75 kg. Zlepšilo se osvalení, kvalita utváření končetin a celková pevnost ovcí. Většina ovcí se prodává do zahraničí. Posledních patnáct let neprodáváme hlavně jatečná jehňata, ale zejména plemenný materiál po celé Evropě. Část ovcí zůstává v čistokrevné plemennosti, ale neméně zajímavé je křížení: romanovská jehnice + masný beran (např. texel). Na Balkáně jsou používány právě pro užitkové křížení pro extenzivní chovatele, kteří produkují zmasilá jehňata – čtyřčata.

Oveko a.s. (Šampionka koza) - koza burská

Burské kozy si dceřiná společnost našeho Svazu pořídila na likvidaci náletů v přírodním areálu Zlobice. Na začátku našeho působení byly trvalé travní porosty v takovém stavu, že když jste se vydali na průzkum „pastviny“, tak jste se vrátili bez modráků. Kozy nám pomohly zprůchodnit zarostlý areál, naučily ovce všem kozím lumpárnám, hlavně jak chodit paní Srencové na ozimý sladovnický ječmen, a donutily nás vybudovat pořádný ohradník, který nyní respektují a už neutíkají. Zažili jsme si a stále s nimi zažíváme hodně legrace. Koza Jitka – jedna z prvních kříženek, která měla člověčí vychování u Jílků v Tresném, se nikdy nesmířila s tím, že jsme ji strčili mezi kozy, když ona má být s člověky. Chodila pravidelně do

Na závěr bych připsala ještě pár slov k doprovodnému programu. Již bylo zmíněno, že jej měl v rukou Klub zpracovatelů vlny a jiných přírodních materiálů. O tom, co to v realu znamenalo, si můžete udělat představu z fotodokumentace. Jen dodám, co se na fotky nevešlo.

Program probíhal každý z pěti výstavních dní a zahrnoval módní přehlídku, která vyžadovala značné nasazení všech zúčastněných, tedy modelů přebíhajících se převlékat i Vladky Křenkové komentující veškeré dění. Někdy obecenstvo sledovalo modely se zájmem, někdy o něj byla nouze. Mám na mysli to obecenstvo :, ale přesto vše proběhlo podle scénáře. (Poslední přehlídka byla zakončena zvoláním: „Ať žijou chlupatý zvířata!“ – máme jim za co děkovat.) Labužníci si přišli na své při komentované výrobě sýru, kdy Křenkovi trpělivě vysvětlovali, jak to přijde, že vznikne sýr či tvaroh. Přivezli si na to čerstvě nadojené mléko od své jerseyky – díky! Roman se pořádně zapotil při střížení ovcí. Většinou mu posloužily jehnice z vlastního stáda, ale umí ostříhat i cvalíka suffolka, jak jsme mohli vidět.

Dětskou dílnu si letos přadlenky šikovně rozdělily, a tak každý den bylo k dispozici něco jiného od vyzkoušení předení na kolovrátku u Evy Vobrové a česání vlny na česače s Janou Suchou přes uplštění kuličky – přívěšku s Ladou Šnajdrovou, tvoření vlněných „dredů“ s Katkou Vadrážkovou po plstění suchou jehlou s Janou Suchou. A to jsem ještě nezmiňovala Ladu Teichmannovou s plstěnými klobouky, Ivu Lefnerovou se stavem, Vlastu Konrádovou s rozmanitými drobnostmi a mohérovou královnou Hanu Plškovou.

Koliby, kůzlata nechala hlídat některou z kozích tetiček a když bylo potřeba, tak je odskočila nakojit. Štamgasti Jára Kozelka ji za slané tyčinky naučili vyskočit na stůl a mléko do kafe si dojili přímo z vemene. Přišla za mnou i do sprchy, když jsem pořádně nezavřel dveře.

Čistokrevné burské kozy jsme nakoupili ve Slovinsku, to byl základ našeho stáda, které se doplnilo kůzlata z převodného křížení původních užitkových koz nakoupených na Valašsku. Toto masné plemeno koz se sice u nás nerozšířilo tak, jak jsme si představovali, ale my je máme rádi, dělají nám radost a pomáhají už 20 let rozšiřovat pastvu pro ovce.

O zlobických kozách nám pověděl Ing. Mareš.

Zkrátka. Bylo toho dost a máme z toho radost. Naše poděkování patří také kolegyním ze Svazu, které se každodenně staraly o občerstvení, i studentům z VOŠ a SOŠ zemědělsko-technické v Bystřici nad Pernštejnem, kteří se pod vedením Romana Křenka starali o vystavená zvířata. Ze Svazového stánku se na všechny usmívala a informovala Ing. Dominika Sokolová, celkovou organizaci měl na starosti Ing. Jiří Huml. Děkujeme všem dvouhým i čtyřhým za účast a nasazení a těšíme se na viděnou třeba dřív než za rok na brněnské výstavě TECHAGRO.

Text a foto Iva Oukropcová

Foto Kateřina Vadrážková

FOTOREPORTÁŽ Z OVČÁCKÉHO DNE V RATIBOŘICÍCH 29. DUBNA 2023

Výstavka plemen byla i přes nepřízeň počasí hojně navštěvena

Kuba Toms předvedl stříhání ovcí

Střihač už má hotovo

Poděkování Milanu Domáňovi za dlouholeté vedení kraje od Ing. Richarda Konráda

Ukázky pasení předvedl Michal Jindra s australskou kelpíí

Jehňata byla pro návštěvníky Babiččina údolí velkou atrakcí

Autor fotografií: Pavel Berka

JARNÍ SETKÁNÍ KLUBU CHOVATELŮ PLEMENE ZWARTBLES

Jediným omezením, které letos mohlo narušit pravidelná jarní setkání chovatelů plemene zwartbles, byla uzavřená jedna z příjezdových cest k našim letošním hostitelům, manželům Nezbedovým z Kojovic. Letošní setkání jsme naplánovali již na tom loňském, celý rok jsme se těšili a bylo to znát na hojně účasti.

Setkávání probíhalo v pátek 12. května, scházeli jsme se postupně celé odpoledne u Nezbedů doma u hojného a skvělého občerstvení. Rovněž probíhala tradiční zwartblesácká debata o našich skvělých ovcích, jaké jsou to občas kanálíe apod. Až byli přítomní všichni ohlášení, proběhla tradiční prohlídka farmy a zvířat.

Nezbedovi mají dům na okraji obce a mají ho obklopené svými pozemky a na těch pozemcích mají svá zvířata. A zvířata byla excelentní. Základní stádo o zhruba třiceti matkách je na naše poměry střední velikosti. Již několik sezon jsme měli možnost růst kvality sledovat na pravidelné účasti na elitním nákupním trhu v Lysé nad Labem. Z nasmělých prvních účastí vyvrcholilo chovatelské úsilí loňským šampionem ENT. Při pohledu na bahnice i odchované ročky bylo jasné, kde má tento růst i loňský úspěch svůj základ. V rámcových, typově skvělých ovcích s výbornými barvami. V ovcích, které jsou potom schopné tyto vlastnosti předávat svým synům. Jasně bylo vidět, že ovcím svědčí vzdušný odchov, kdy jejich jediné příležitostné ustájení je pod několika plachtovými přístřešky.

Vedle zwartblese chovají Nezbedovi i krávy plemene dexter a mají s ním do budoucna velké plány. Hospodaří totiž v ekologickém režimu a dělají i něco navíc pro okolní přírodu. Na svých pozemcích mají pastviny založené jak na sušších svazitějších lokalitách, tak i na vlhčích místech u místní železniční trati. A právě vedle trati obnovili a dobudovali kaskádu několika různě velkých tůní s různým osazenstvem – rybami, kachnami, žábami, vše přístupné veřejnosti jako klidová zóna pro procházky a další relaxační aktivity.

Po prohlídce hospodářství následovalo další kolo občerstvování spojené s mikroschůzí klubu, kde jsme přijímali nové členy klubu, informovali jsme se o tom, že se budou tvořit a plnit v klubové sekci svazového webu nové klubové stránky, provedli jsme revizi linií beranů, a nakonec jsme se přesunuli do blízkého Mělníka do Hotelu Ludmila k večeři, k další zábavě a diskusi o ovcích, dotacích, výhledech, legraci.

Druhý den jsme společně vyrazili za kulturou. Prvním bodem našeho programu byl zámek Mělník. Majitele zámku pana Lobkowicze jsme sice nepotkali, ale v jeho zámecké kavárně jsme si dali kafičko a zákusek a všichni jsme byli moc spokojení.

Část skupiny pokračovala směr hora Říp (kterou mimochodem vlastní další větev Lobkowiczů), a pokořila ji :-).

Třetí den jsme to vzali přes Přerov nad Labem, kde je úžasný skanzen. Tam jsme si uvědomili, jak fanfárově se máme, že všechny ty stroje máme... na druhou stranu to byla hezká připomínka toho, jak si lidé kdysi všeho vážili a i taková, pro nás obyčejná věc, jak se o chléb pečuje a jak se chléb krájí, měla svá pravidla.

Posílnění na duchu i těle (výborným obědem u skanzenu) jsme se rozloučili a vyrazili směr naše domovy.

Děkujeme Mirce a Alešovi Nezbedovým za skvělé přijetí a za poskytnuté zázemí pro další podařené klubové setkání. Přejeme jim, ať se jim vše daří, a to nejen chovatelsky!

Příští rok u Nalezených na viděnou!

Mgr. Petra Čapková
Ing. Martin Hošek, Ph.D.
Klub chovatelů zwartbles

Foto:
Mirka Nezbedová
Ing. Antonín Nalezený

NÁKUPNÍ TRH MICHLOVA HUŤ

Nákupní trh na plemenné berany šumavské ovce se konal 13. 5. 2023 tradičně na farmě pana Jana Nováka na Michlově Hutí. A to v roce třicátého výročí založení této rodinné farmy.

Ledoví muži se vrátili ke starým pořádkům a oproti loňskému slunečnému počasí panovalo na Michlovce klasické studené počasí.

Na trh bylo přihlášeno 22 beranů. Z Michlovky 12, z Dolní Sněžné 4, z toho jeden černý, a z Javorné 6 beranů. Hodnocení se ujal ing. Antonín Vejčík, který krátce připomněl třicetiletou cestu pana Jana Nováka s rodinou při budování farmy a hlavně chovu šumavské ovce. A potom již začala klasifikace. Kvalita předvedených beranů byla, tak jak už jsme zvyklí, velmi vysoká. Ve výsledné třídě ER bylo ohodnoceno 12 beranů, v EA 8 beranů a v EB 2 berani.

Po ukončení klasifikace proběhla při dobrém guláši z kuchyně Novákových tradiční chovatelská beseda. Svě zboží zde předvedly firmy Agrotrans a Zemědělské potřeby M+S.

Za předvedené berany patří dík chovatelům ze všech třech zúčastněných farem. Zvláštní poděkování potom pořádající rodině Novákových. A všechny zvu na Michlovku na další trh zase v květnu příští rok.

Text a foto: Ing. Milan Pokorný

19. JARNÍ VÝSTAVA ROMANOVSKÝCH OVCÍ

Po několika letech se podařilo Klubu chovatelů romanovských ovcí při SCHOK z.s. obnovit tradici jarních výstav. Za založení této tradice můžeme být vděční výboru Klubu na přelomu milénia pod vedením tehdejšího předsedy Jiřího Víznera. Po dlouhá léta se výstava uskutečňovala v areálu v Horní Bučici u Vrdů. Před několika lety tato tradice byla přerušena, částečně pro nedostatečný zájem chovatelů a dílem také covidové pandemie. Od listopadu 2022 pracuje výbor Klubu v novém složení a postupně se snaží popularitu české romanovské ovce vyzdvihnout na výši, která jí přísluší, a také rozšířit řady aktivních chovatelů a fanoušků plemene.

Od jara 2023 jsme se aktivně zúčastnili s pěknou expozicí výstavy Jarní zemědělec v Lysé nad Labem a NVHZ 2023 v Brně, kde plemeno reprezentovali impozantní berani z chovu Jiřího Šedivého a plemenice s paterčaty z chovu z Tehova, která zde dokonce získala ocenění za nejlepší ovci výstavy.

Jarní výstavu romanovských ovcí jsme se rozhodli přemístit na Farmu Tehov, kde paralelně probíhal Den otevřených dveří s pestrým programem. Spojení těchto dvou akcí se ukázalo jako velmi šťastné, protože DOD Farmy Tehov navštívilo asi 650 návštěvníků, kteří kromě informací o fungování celé Farmy získali také řadu informací o romanovských ovcích. Věřím, že pro mnohé z nich byla romanovka zajímavým plemenem a třeba se někteří z nich časem stanou chovateli právě romanovek.

V Tehově jsme vyhodnocovali tři kategorie:

- Plemenný beran
- Jehnička 3-6 měsíců
- Bahnice s jehňaty

Všechny kategorie byly důstojně obsazeny a jménem celého výboru Klubu děkuji a gratuluji všem, kteří se se svými zvířaty výstavy zúčastnili, v první řadě pak všem, kteří si odnesli ocenění a byli tzv. „na bedně“.

Za Klub romanovských ovcí ČR

Petr Zajíček, předseda Klubu

VÝSLEDKY JARNÍ VÝSTAVY ROMANOVSKÝCH OVCÍ

Plemenný beran:

	ID	linie	Nar.	Majitel
1.	CZ 06497 035	REB	03/2022	Jiří Šedivý 273 22 Hospozín
2.	CZ 035 13733	REB	02/2022	Tereza Škorpilová 281 44 Zásmyky
3.	Inplem Ross CZ 15370 024	ROS	04/2018	Jana Hlavníčková 282 01 Vrátkov

Jehnička 3-6 měsíců:

	ID	linie	Nar.	Majitel
1.	CZ 65752 924	RAR	01/2023	Jiří Vízner 285 71 Vrdy
2.	CZ 38828 935	REB	01/2023	Jiří Denk 340 21 Janovice n. Ú.
3.	CZ 65760 924	RAR	01/2023	Jiří Vízner 285 71 Vrdy

Bahnice s jehňaty:

	ID	Linie bahnice	Nar.	Majitel
1.	CZ 33326 935 s trojčaty	REB	03/2022	Jiří Denk 340 21 Janovice n. Ú.
2.	CZ 93168 961 se čtyřčaty	RAU	02/2020	Radek Zych 592 11 Velká Losenice
3.	Inplem Rosen IRMA 13 CZ 52511 921 se čtyřčaty	ROS	04/2021	Petr Zajíček 251 01 Tehov

Účastníci Jarní výstavy Klubu chovatelů romanovských ovcí

Jarní výstavu vyhodnotil Ing. Richard Konrád, předseda SCHOK z.s.

Jiří Denk s nejlepší bahnicí výstavy CZ 33326 935 s trojčaty

Radost z vítězství: Jiří Vízner s nejlepší jehničkou Jarní výstavy CZ 65752 924 a Jiří Denk s druhou nejlepší jehničkou výstavy CZ 38828 935

Plemenný beran CZ 13733 035 s majitelkou paní Terezou Škarpilovou ze Zámuk

Radek Hlavnička a beran Inplem Ross CZ 15370 024, který byl třetím nejlepším beranem Jarní výstavy

Manželé Hana a Jiří Šediví s nejlepším beranem výstavy CZ 06497 035

SELSKÝ DEŇ VE VRBĚTICÍCH

3. června 2023 se po roce opět konal na Farmě Vrbětice Selský deň. I když ráno bylo chladnější, areál se rychle zaplnil návštěvníky. Slavnostního zahájení se mimo organizátorů zúčastnil hejtman Zlínského kraje pan Ing. Radim Holíš a doc. Ing. Stanislav Hejduk, Ph.D. z Mendelovy univerzity. Po slavnostním zahájení se naplno rozjely všechny plánované aktivity. V 10:00 začalo Mistrovství České republiky ve stříhání ovcí, které komentoval pan Ing. Michal Milerský, Ph.D. (kompletní výsledky přinášíme níže).

Návštěvníci se jako každoročně zapojili do soutěže v sečení kosou. Nejen zdatní Valaši se mohli přihlásit do soutěže v řezání a štípání dřeva. Fyzicky nenáročnou aktivitou byla střelba z luku pro všechny věkové kategorie do velkého barevného terče. Pro všechny návštěvníky bylo zajištěno dostatečné občerstvení včetně kotlíku mistra Macků a valašských frgálů.

Kouzlo Selského dne bylo dotvářeno tóny cimbálové muziky Dokopyjan. Své taneční umění předvedli členové folklorního souboru Dokopyjánek.

Závěrem si dovoluji poděkovat všem zaměstnancům Farmy Vrbětice za zorganizování akce. Naše poděkování patří majitelce Ing. Simoně Šeligové a Ing. Pavlu Šeligovi za jejich neutuchající nadšení při přípravě takovéto akce. Naše poděkování patří také České asociaci stříhačů pod vedením pana Thierry Delhomme za organizaci soutěže stříhačů, stříhačům za předvedené výkony a rozhodčím za odvedenou práci. Děkujeme.

Text a foto: Ing. Jiří Huml

Foto: Pavel Slovák

Střelba z luku

Řezání břichatkou

Ing. Pavel Šeliga, Ladislav Gbelec a Jan Macků (zprava)

Stříž

Třídění vlny

Pohled na areál Farmy Vrbětice

Občerstvení s hudebním doprovodem

Ovce připravené ke stříž

Přadlenky

Ing. Milerski komentuje stříhačské klání

Dokopyjan

Dokopyjánek

OTEVŘENÉ MISTROVSTVÍ ČR VE STŘÍŽI OVCÍ - VRBĚTICE 3. 6. 2023

Slovo předsedy asociace střihačů ovcí

Dobrý den, vážení čtenáři, krátce Vás chci seznámit s proběhlou akcí, a to Mistrovstvím ČR ve stříhání ovcí, které se již tradičně konalo na Valašsku ve Vrběticích dne 3. 6. 2023.

Do letošního ročníku této soutěže se přihlásilo 8 mužů a 2 ženy, kteří postupně prošli 2 kvalifikacemi, které určily semifinálovou šestku.

Byl velký boj o dosažení pozice ve finále !!

Marek Langer vyšel v semifinále jako první s velkým náskokem bodů.

Bylo to atraktivní, už jsem pomýšlel na nového mistra ve stříhání ovcí.

Ale ne, Král nebyl sesazen z trůnu!!

Při konečném finálovém klání vyhrál střihač pan Karel Švarc, jako druhý se umístil Marek Langr a na třetím místě David Zdrha.

Blahopřejme všem střihačům.

Stříhací strojky byly od výrobce Lister, opět část byla sponzorována.

Se střihači se uvidíme ještě na konci měsíce června, a to při Světovém mistrovství ve stříhání ovcí tzv. Zlaté nůžky: Golden Shears World Championships Edinburg - Skotsko 2023.

Zvláštní poděkování patří Ing. Simoně Šeligové a Ing. Pavlu Šeligovi a samozřejmě celému jeho týmu dobrovolníků, kteří odvedli skvělou práci při zhotovení a především umožnění konání této soutěže. Doprovodné akce na Selském dni také nemohu opomenout, protože se soutěžilo v kosení trávy kosou, řezání dřeva starou ruční pilou, děti měly možnost střílet z luku, vyzkoušet si něco utkat z vlny, podívat se na přadlenky a to vše za poslechu hudby, která se linula

z pódia, na kterém se střídaly jak soubory z Valašska, tak i ze Slovenska, účinkovaly i děti, zkrátka bylo se na co dívat a také vzpomínat.

Nesmím zapomenout na malé a mladé pomocníky z řad dětí, jejich nasazení dotvářelo skvělou atmosféru.

Děkuji také všem, kteří mi pomohli tuto soutěž zorganizovat: účastníkům-moderátorům-rozhodčím-farmě Vrbětice,...atd.

Děkujeme všem sponzorům a novinářům, kteří nás podporují.

S pozdravem Thierry Delhomme

kvalifikace 1. kolo

Sm.	Stan.	Jméno a příjmení	Počet	Čas			Vteřiny			Získané body za			
				kusů	celkem	na ks.	pořadí	m.	v.	sum.	čas	práci	ovce
1	2	Antonín Kubart	3	0:08:57	0:02:59	7	480	57	537	26,85	23	24,0	73,85
1	1	Kateřina Strejčková	3	0:09:00	0:03:00	8	540	0	540	27,00	22	14,0	63,00
2	2	Jiří Hrach	3	0:07:04	0:02:21	4	420	4	424	21,20	25	10,5	56,70
2	1	Eduard Mlynarčík	3	0:09:02	0:03:01	9	540	2	542	27,10	10	11,5	48,60
3	2	Marek Langer	3	0:06:51	0:02:17	3	360	51	411	20,55	12	10,0	42,55
3	1	David Zdrha	3	0:05:45	0:01:55	1	300	45	345	17,25	13	21,5	51,75
4	2	Miroslav Sedláček	3	0:07:35	0:02:32	5	420	35	455	22,75	16	10,5	49,25
4	1	Jakub Toms	3	0:09:25	0:03:08	10	540	25	565	28,25	19	5,5	52,75
5	2	Karel Švarc	3	0:06:21	0:02:07	2	360	21	381	19,05	8	7,5	34,55
5	1	Jana Šínová	3	0:08:08	0:02:43	6	480	8	488	24,40	13	11,0	48,40

kvalifikace 2. kolo

Sm.	Stan.	Jméno a příjmení	Počet kusů	Čas			Vteřiny			Získané body za			
				celkem	na ks.	pořadí	m.	v.	sum.	čas	práci	ovce	celk.
1	2	Antonín Kubart	4	0:11:45	0:02:56	8	660	45	705	35,25	29	23,5	87,75
1	1	Kateřina Strejčková	4	0:12:08	0:03:02	9	720	8	728	36,40	31	22,0	89,40
2	2	Jiří Hrach	4	0:10:35	0:02:39	5	600	35	635	31,75	26	14,5	72,25
2	1	Eduard Mlynarčík	4	0:10:59	0:02:45	7	600	59	659	32,95	22	17,0	71,95
3	2	Marek Langer	4	0:08:27	0:02:07	2	480	27	507	25,35	18	14,0	57,35
3	1	David Zdrha	4	0:06:11	0:01:33	1	360	11	371	18,55	19	14,0	51,55
4	2	Miroslav Sedláček	4	0:08:42	0:02:11	4	480	42	522	26,10	20	11,0	57,10
4	1	Jakub Toms	4	0:12:30	0:03:08	10	720	30	750	37,50	20	9,0	66,50
5	2	Karel Švarc	4	0:08:36	0:02:09	3	480	36	516	25,80	14	10,5	50,30
5	1	Jana Šínová	4	0:10:48	0:02:42	6	600	48	648	32,40	19	16,0	67,40

pořadí		kolo 1	kolo 2	součet	průměr
1	Karel Švarc	34,55	50,30	84,85	42,43
2	Marek Langer	42,55	57,35	99,90	49,95
3	David Zdrha	51,75	51,55	103,30	51,65
4	Miroslav Sedláček	49,25	57,10	106,35	53,18
5	Jana Šínová	48,40	67,40	115,80	57,90
6	Jakub Toms	52,75	66,50	119,25	59,63
7	Eduard Mlynarčík	48,60	71,95	120,55	60,28
8	Jiří Hrach	56,70	72,25	128,95	64,48
9	Kateřina Strejčková	63,00	89,40	152,40	76,20
10	Antonín Kubart	73,85	87,75	161,60	80,80

semifinále

Sm.	Stan.	Jméno a příjmení	Počet kusů	Čas			Vteřiny			Získané body za				Umístění
				celkem	na ks.	pořadí	m.	v.	sum.	čas	práci	ovce	celk.	
1	2	Miroslav Sedláček	5	0:10:57	0:02:11	4	600	57	657	32,85	14	12,5	59,35	2
1	1	Jakub Toms	5	0:14:47	0:02:57	6	840	47	887	44,35	21	10,0	75,35	5
2	1	Jana Šínová	5	0:11:34	0:02:19	5	660	34	694	34,70	24	20,0	78,70	6
2	2	Marek Langer	5	0:10:38	0:02:08	2	380	38	418	20,90	17	7,5	45,40	1
3	2	Karel Švarc	5	0:09:40	0:01:56	1	540	40	580	29,00	21	9,5	59,50	3
3	1	David Zdrha	5	0:08:31	0:01:42	3	480	31	511	25,55	23	12,5	61,05	4

finále

Sm.	Stan.	Jméno a příjmení	Počet kusů	Čas			Vteřiny			Získané body za				Umístění
				celkem	na ks.	pořadí	m.	v.	sum.	čas	práci	ovce	celk.	
1	1	Karel Švarc	10	0:19:12	0:01:55	1	1140	1152	1152	57,60	39	22,5	119,10	1
1	2	Marek Langer	10	0:19:42	0:01:58	2	1140	1182	1182	59,10	36	30,0	125,10	2
2	2	David Zdrha	10	0:15:28	0:01:33	3	900	928	928	46,40	43	37,5	126,90	3
2	1	Miroslav Sedláček	10	0:24:03	0:02:24	4	1440	1443	1443	72,15	35	31,5	138,65	4

Dobrý den,

rádi bychom poděkovali všem střihačům za hojnou účast na Mistrovství ČR ve stříhání ovcí na farmě ve Vrběticích. Všichni předvedli velké nasazení a jsme rádi, že dávají osvětu ohledně této těžké práce i široké veřejnosti, nejen lidem v oboru. Doufáme, že tyto a podobné akce přitáhnou k této aktivitě stále více a více lidí. Střihači a střihačky ovcí dělají velmi důležitou práci a my si jich za to velmi vážíme. Rovněž děkujeme i šikovným pomocníkům, kteří střihačům asistovali, třídili ovce a naháněli.

Pochvala patří samozřejmě i lidem, kteří pomáhali Selský den organizovat a zajistili tak návštěvníkům veškerý komfort jak z hlediska občerstvení, tak z hlediska kultury a zábavných her. Bez nich by tento den nemohl vůbec probíhat.

Těšíme se na další ročník.

Ing. Pavel Šeliga a Ing. Simona Šeligová

Farma **VRBĚTICE**

Zahájení panem starostou

Nadšení pomocníci

Celý tým

Karel Švarc

Marek Langer

Miroslav Sedláček

Jakub Toms

Antonín Kubart

Jiří Hrach

Jana Šínová

Eduard Mlynářčík

David Zdrha

Hodnocení

Kontrola a hodnocení

Třídění vlny

Kateřina Strejčková

Karel Švarc 1. místo

Marek Langer 2. místo

David Zdrha 3. místo

Poděkování pomocníkům

Finalisté

Foto: Tereza Lorencová

NÁKUPNÍ TRH NA PLEMENNÉ BERANY A KOZLY - SEDLČANY

Dne 10. 6. 2023 byl v chovatelském areálu ZO ČSCH v Sedlčanech uspořádán tradiční nákupní trh plemenných beranů a kozlů v rámci „Dne chovu ovcí a koz ve Středočeském kraji“.

Chovatelský den začal členským shromážděním chovatelů Středočeského kraje, kterého se zúčastnilo 37 členů sdružení. Jednání zahájil předseda sdružení Petr Kříž. Byl schválen program jednání a předloženy zprávy o činnosti, hospodaření sdružení za rok 2022 a také plán činnosti na rok 2023. Předseda Spolku Ing. Konrád pak členy seznámil s aktuálními informacemi o dění ve Spolku.

Po projednání všech bodů programu členského shromáždění den pokračoval vlastními bonitacemi kozlů a beranů. Hodnocením zvířat byl pověřen Ing. Richard Konrád a Ing. Ladislav Strnad. Aukcí se zúčastnilo 20 chovatelů ze Středočeského kraje a i z dalších krajů.

Jako první byli hodnoceni kozlové. Bylo přihlášeno 11 kozlů. Dva zástupci plemene koza anglonubijská, 6 kozlů plemene koza burská a dva kozlové kozy hnědé krátkosrsté. Jeden kozel na bonitaci nepřijel. Klasifikováno bylo tak deset kozlů (4x ER, 4x EA, 2x EB). Všichni vynikali pěkným rámcem i odpovídajícím osvalením.

Poté byli hodnoceni berani ve všeobecném trhu, kam bylo přihlášeno 41 beranů, 1 beran byl nepředveden. Oklasifikováno bylo tak 40 beranů těchto plemen: SF 17 ks, BE 9 ks, CH 1 ks,

Předseda Klubu F. Vancl předává pohár Karlu Suchopárovi ze Sedlečka za druhého vicešampiona

Ing. Jaroslav Adam se svými šampiony

Šampion ENT 2023 beran 30233024, linie Vojta

KA 12 ks. Berani byli oklasifikováni v těchto výsledných třídách: 12x ER, 18x EA, 7x EB, 2x IA, jeden beran byl odročen. Většina beranů byla od chovatelů na klasifikaci velmi dobře připravena, byli velmi dobře osvaleni a většina beranů byla bez závažnějších exteriérových vad.

Vrcholem dne byl elitní nákupní trh beranů ovcí vřesových (podrobný článek je zpracován předsedou klubu panem Vanclem níže).

Celý chovatelský den se velmi vydařil, bylo pěkné počasí, čemuž odpovídala i návštěva chovatelů. Přímo na aukci byli prodáni nejkvalitnější berani. Je vidět, že o kvalitní plemenné berany je stále velký zájem. Výborné bylo také občerstvení, které připravili chovatelé ze ZO ČSCH Sedlčany.

Za celý chovatelský den patří organizátorům a i chovatelům velké poděkování.

Text a foto: Ing. Richard Konrád

ELITNÍ NÁKUPNÍ TRH ŠEDÉ OVCE VŘESOVÉ - SEDLČANY 10. 6. 2023

Druhou červnovou sobotu, 10. června, se konal v areálu výstaviště ZO ČSCH ve Zberazské ulici v Sedlčanech již tradiční jarní Elitní nákupní trh beranů šedé ovce vřesové. Do katalogu trhu bylo přihlášeno 30 beranů od 7 chovatelů. Nakonec bylo k hodnocení předvedeno 21 beranů linií Varadero, Veron, Viking, Virtual, Vojta, Vrut, Vřes a Worth. O stoupající kvalitě beranů předváděných k hodnocení svědčí to, že všechna předvedená zvířata byla hodnotiteli, Ing. Richardem Konrádem a Ing. Ladislavem Strnadem za asistence Ing. Dominiky Sokolové, zařazena do elitních tříd. Pro volbu šampiona trhu byli vybráni dva berani nestora chovu vřesové ovce v Česku Ing. Jaroslava Adama z Miličina, dva z chovu Karla Suchopára ze Sedlečko mansion consulting & Partners s.r.o. a po jednom beranovi z chovu Heleny Písaříkové z Vochova, Miroslava Vaňka z Kosmonos a Filipa F. Vancla ze Slemena 45. Všichni vybraní berani byli zařazeni při bonitaci do výsledné třídy elita rekord nebo elita A.

Před komisí, ve složení Ing. Richard Konrád, Ing. Ladislav Strnad a MVDr. Luděk Paleček, stálo náročné rozhodování při výběru tří nejlepších beranů - šampionů trhu. Nakonec rozhodli takto. Titulem druhý vicešampion byl označen beran 27506 024, CPH 122,14, linie Virtual, hodnocen výslednou třídou ER Karla Suchopára. Vícešampionem se stal beran 30232 024, CPH 116,68, linie Vojta, hodnocen výslednou třídou ER a šampionem beran 30233 024, CPH 135,87, linie Vojta. Oba berani jsou z chovu Ing. Jaroslava Adama. Chovatelům oceněných beranů předal poháry šampionů předseda Klubu chovatelů plemene šedá ovce vřesová Filip F. Vancl.

V rámci programu dne, do kterého byl zařazen i jarní trh beranů a kozlů a zasedání Středočeského sdružení SCHOK, proběhla i členská schůze Klubu chovatelů plemene šedá ovce vřesová. Na programu schůze shrnutí chovatelského roku 2021-2022, předseda klubu Filip F. Vancl informoval účastníky schůze o usneseních RPKO týkajících se změny v metodice hodnocení beranů VR předvedených k bonitaci a změně metodiky výpočtu báze pro výpočet CPH. V diskusi se členové klubu věnovali mimo jiné problémům s odbytem vlny. Do klubu byli přijati dva noví členové, paní Helena Písaříková z Vochova a pan Bc. Miroslav Vaněk z Kosmonos.

Defilé šampionů

Kolekce beranů vybraných k volbě Šampiona ENT trhu beranů VR, Sedlčany 10. 6. 2023

Filip F. Vancl
Předseda Klubu chovatelů
šedé ovce vřesové

Foto: Helena Písaříková

HOSPODÁŘSTVÍ MANŽELŮ MARKOVÝCH Z KRASOVA

Byli jsme požádáni, abychom napsali pár řádků o našem chovu ovcí do Zpravodaje.

Jsme manželé Jan a Dagmar Markovi, nyní hospodaříme na hranici Nížkého a Hrubého Jeseníku ve třech katastrálních územích na výměře 130 ha.

S chovem ovcí jsme začali v roce 2010 s výměrou 6 ha, a to s chovem ovce kamerunské v počtu 20 ks ovcí a jedním beranem linie Mefisto. Toto plemeno jsme si vybrali z více důvodů. Je nenáročná na pastvu, nemusí se stříhat, porody probíhají takřka bezproblémově a v té době byla poptávka po kamerunských jehňatech. Postupně jsme chov navýšili na 30 bahnic a pořídili si ještě další plemenné berany. Postupem času se poptávka po jehňatech přiblížila takřka k nule. Proto stavy postupně snižujeme a přerušili jsme i kontrolu užítkovosti u tohoto plemene. Nyní máme linie Galileo, Ramses a Hezoun.

Naše kamerunské ovečky

V roce 2014 se nám podařilo koupit 15 ha pozemků a naskytla se nám možnost si další pozemky pronajmout. Ani na chvíli jsme neváhali a šli do toho, protože taková příležitost se vyskytne jednou za život. Oba dva jsme dělali v lese, ale práce v zemědělství nás lákala více. Nastala ale otázka, do jakého plemene jít. Kamerunky nepřicházely v úvahu. Jasno jsme měli jenom v tom, že se musí jednat o masné plemeno, protože po masných jehňatech byla poptávka. Po dlouhém váhání jsme se rozhodli pro plemena suffolk a oxford down. Pro suffolky asi proto, že je to nejrozšířenější plemeno v republice. Z toho jsme usoudili, že jsou s tímto plemenem chovatelé spokojeni. Do oxfordů jsme šli hlavně proto, že jsme se do tohoto plemene zamilovali. Říkáme jim medvídci. Pěknějších oveček není. K oxfordům jsme se dostali přes paní Danielu Dzikovou, která je nejen velmi úspěšná v chovu tohoto plemene, ale má i velké zkušenosti celkově s chovem ovcí, s kterými se ochotně podělí, za což jí moc děkujeme.

S chovem ovcí jsme měli jenom minimální zkušenosti. Informace jsme získávali spíše z internetu, knížek, ale hlavně od zkušených chovatelů, se kterými jsme se postupně seznamovali na nákupních trzích v Moravskoslezském kraji. Další

důležité poznatky jsme čerpali na jednáních Krajského sdružení MSK a celostátních konferencích, kde je vždy zajištěno mnoho důležitých informací pro nás chovatele ovcí a koz. Díky všem, kteří se o tyto zdroje zasloužili a pracují v náš prospěch.

Na začátku jsme používali starou techniku po rodičích, kteří měli krávu na mléko. Postupně jsme si pořídili novější, nebo i nové stroje za pomoci dotací z PRV.

Základní stáda, jak suffolků, tak i oxfordů, jsme nakoupili snad po celé republice. U OD jsme začali s 20 jehnicemi a jedním plemenným beranem. U SF jsme nakoupili jak jehnice, tak i bahnice v počtu asi 60 kusů a dva plemenné berany. Většina jehnic a ovcí byla s POP, zbytek kříženky.

Přihlásili jsme se do KU i u obou nových plemen. Výběr z jehnic si převážně necháváme do obnovy vlastního stáda. Sem tam i některé prodáváme do dalšího chovu jiným chovatelům. Jednou za čas si i my nakoupíme jehnice do základního stáda, které pocházejí z chovu s nejvyšším statusem na Scrapie. Z beránků většinou vybíráme kolem 10 kusů do dalšího chovu. Některé si necháváme sami do chovu, ale většinu prodáme do dalších chovů. Jednou jsme získali i pohár za Šampiona trhu. To chovatele potěší a zahřeje na srdci.

Někdy je o plemenné berany větší zájem, někdy menší.

Oxfordové jehnice a vyřazené bahnice

Beránci nachystaní na prodej do Holandska

Suffolci s jehňaty poprvé na pastvě

I když se vyplácí dotace na krmné dny, někteří malí chovatelé dají raději přednost beranovi bez POP, který vyjde levněji, než nákupu berana s POP.

V roce 2016 jsme se přihlásili do EZ. Hospodaříme většinou v nadmořské výšce 500-650 m. Na pastvu většinou vyháníme ovce s jehňaty na začátku května a pastvu provádíme do poloviny listopadu. Pak již začínáme přikrmovat senem. Bahnicím k senu dva měsíce před bahněním přidáváme senáž, melasu a minerální liz s organickým selenem. Po obahnění dostávají trochu mačkaného ovsa s granulami pro bahnice. Dříve jsme bahnicím museli pomáhat častěji při

Oxfordové jehnice a vyřazené bahnice

porodech. Nyní je to asi v 10 %. Jinak ovce bahní samy. Po obahnění dáváme bahnici s jehňaty na pár dní do choulu. Poté jdou do školek po maximálně 25 kusech bahnic. Průměr většinou máme 1,5 jehňat na bahnici.

V současné době máme v KU 50 ovcí a jehnic OD a k nim berany linie Ozzy, Orin, Optik. A 100 ovcí a jehnic SF a k nim berany linie Captain, Stepper, Safran, Prezident. Dále máme 150 ovcí a jehnic, které nejsou zařazeny v KU a k nim čtyři plemenné berany. K těmto ovcím jsme si pořídili dvě jalovičky a jedna nám již dala letos první naše telátko.

Jehňata, která nejsou vybrána do chovu, a vyřazené ovce prodáváme panu Šefcovi. Jsme rádi, že se pan Šefc výkupem jehňat a ovcí zabývá. Máme aspoň o starost méně. Škoda, že vážně odbyt na vlnu. Doufejme, že se i to časem zlepší a nebude problém udat větší množství vlny. Naším ovečkám věnujeme skoro všechn svůj čas.

Na závěr přejeme všem chovatelům, ať se jim daří jak v profesním, tak i v soukromém životě

Jan a Dagmar Markovi

Začátek pastvy s pěkným výhledem na Praděd

druhy reagovat na nové překážky v jim známém prostoru. Experimentální prostředí bylo poměrně jednoduché: vždy bylo jedno zvíře dovedeno na jednu stranu malé ohrady, zatímco další osoba stála na opačné straně a nabízela mu potravu. Přímý průchod z jedné strany na druhou byl „blokován“ přepážkou s otvorem a vědci hodnotili chování zvířat, respektive směr jejich pohybu, a zaznamenávali čas potřebný k překonání překážky a dosažení potravy. Po několika opakovaných změnách pozicí otvoru v přepážce a test, kterého se účastnilo 21 koz a 28 ovcí, provedli znovu.

Výsledky ukázaly, že kozy zvládly v prvním kole po přemísťování otvoru obejít překážku snadněji a rychleji, i když jak ovce, tak kozy byly na počátku zmateny novou pozicí průchodu

a potřebovaly několik pokusů, aby se s novou situací vypořádaly. Kozy se zdály být novým podmínkám přizpůsobivější, přesnější a kolem překážek se pohybovaly s větší jistotou, a to i po změně umístění průchodu, což naznačuje, že jsou kognitivně flexibilnější, a tedy adaptabilnější než ovce, což je nejenom pro chovatele výhodné, zejména při redukci stresu souvisejícího se změnami a zlepšování welfare.

S využitím nejen zahraničních materiálů připravila Anna Mikšová
Marcinková

■ JAKÉ VZORKY A KDY ODEBRAT OD OVCÍ A KOZ NA TZV. „STÁTNÍ ZAKÁZKU“

Chovatelé ovcí a koz jsou povinni zajistit vyšetření jimi chovaných zvířat dle tzv. „Státní zakázky“, tj. dle METODIKY KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE (dále jen Metodika), kterou vždy s platností na jeden rok vyhláší s předstihem Ministerstvo zemědělství (MZe). V ní jsou uvedena povinná vyšetření („mají za cíl předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a jsou hrazena ze státního rozpočtu“). Na rok 2023 byla Metodika pro rok 2023 vydána 21. 12. 2022. Došlo v ní pro chovatele ovcí a koz, resp. jejich veterinární lékaře k zásadní změně, kterou je zrušení povinnosti každoročního vyšetření chovaných zvířat na Maedi-visnu a CAE. Metodiku lze nalézt na www stránkách MZe, konkrétně: <https://www.svscr.cz/category/dokumenty-a-publikace/prehled-podle-temat/metodiky-kontroly-zdravi-zvirat-a-narizene-vakcinace/>, kde je ke stažení jako Dokument č.j.: MZE-72543/2022-13141. Chovatelům ovcí a koz byla také uveřejněna ve Zpravodaji chovatelů ovcí a koz č. 2/2023, str. 70-71.

V ní uvedené zdravotní zkoušky (tj. především odběry vzorků) musí být provedeny do jednoho roku od předchozího provedení v roce 2022 a výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musí být předložen do jednoho měsíce od provedení místně příslušné krajské veterinární správě.

V případě, že provedení zdravotních zkoušek nebylo v roce 2022 požadováno či prováděno (začínající chovatel), je termín pro předložení výsledků zkoušek, vyšetření a úkonů stanoven do 31. října 2023.

V rámci Metodiky tedy musí být v roce 2023 u druhu ovce provedeno **vyšetření na Brucelózu ovcí a koz** (B. melitensis), kódy EpC100, EpC111, EpC120 a EpC130, a to u plemenných licentovaných beranů, u ovcí v hospodářstvích s tržní produkcí mléka či zařazených do kontroly užitkovosti (KU) a u zmetalek a jejich zmetků (podrobnosti o povinných kategoriích a počtech vyšetřovaných zvířat viz Metodika). Jedná se o vyšetření přítomnosti protilátek vůči původci daného onemocnění v krvi, tj. jde o sérologické vyšetření. Od zvířat se tedy odebírá **srážlivá krev**. Nejčastěji veterinární lékař použije k odběru vzorku hemosvorkovnice, použít může i jakékoli jiné zkumavky pro odběr srážlivé krve se srážecím

čínidlem, či bez něho. Vzorek krve po odběru (a případném šetrném promísání se srážecím čínidlem pouhým pomalým překlápěním) nemícháme, necháme stát při pokojové teplotě (případně v termostatu při 36 °C) do doby plného vysrážení, které trvá u přežvýkavců 2 až 24 hodin. Poté vzorky ideálně uchováme v chladnu a transportujeme nejlépe stále zchlazené do laboratoře. Vzorky lze také nejdříve zpracovat, tj. buď pomocí centrifugy odstředit sérum, či pomocí pipety nebo injekční stříkačky odsát odseparované sérum a to potom v samostatné zkumavce dodat do laboratoře k vlastnímu vyšetření.

Chovatelé, kteří produkují plemenná zvířata, mají dále povinnost dle Metodiky zajistit genotypizaci potenciálně plemenných zvířat, kód EpC310, a zajistit genotypizaci parentity, kód EpC313, u beránků určených pro plemenitbu. U genotypizace parentity (EpC313) se nový vzorek neodebírání. Vyšetření v rámci ČR provádí SVÚ Jihlava, ta vzorek dohledá. Zvířata chovatel vybírá podle jednotlivých plemen ve spolupráci se SCHOK v rámci šlechtitelského programu. Jedná se o vyšetření DNA (metodou Real time PCR; fragmentační analýzou DNA). Z toho vyplývá, že je potřeba odebírat nesrážlivou krev. Veterinární lékař tedy musí mít speciální zkumavky s obsahem protisrážlivého činidla, konkrétně soli EDTA (etylendiaminotetraoctová kyselina). Tyto zkumavky lze objednat přímo u SVÚ Jihlava, potom za tento materiál chovatel nic neplatí. U tohoto odběru je potřeba dodržet odpovídající množství odebírané krve vzhledem k objemu činidla (bývá indikováno rýskou; u některých zkumavek je ale už v jedné třetině, tj. u takových se rozhodně nesmí naplnit celá!), jinak hrozí srážení, tj. znehodnocení vzorku. Vzorek krve po odběru šetrně promícháme s protisrážlivým čínidlem pouhým pomalým překlápěním. Tento vzorek můžeme ihned po odběru uschovat v chladu a v chladu jej transportovat do laboratoře.

Co se týká vyšetření na Maedi-Visnu (ExC400), došlo ke změně Metodiky, od roku 2023 vyšetření není hrazeno státem, ale chovatelem a povinně se musí provést 1x za 3 roky. Týká se hospodářství (stád), v nichž se provádí kontrola užitkovosti.

Letos je potřeba ho udělat u chovů zapojených nově v roce 2023 do KU. V chovech, kde se vyšetření na Maedi-Visnu provádělo v roce 2022, platí vyšetření tři roky a bude se opakovat na náklady chovatele až v roce 2025. Podrobnosti o povinných kategoriích a počtech vyšetřovaných zvířat

viz Metodika (str. 21). Protože jde opět o vyšetření sérologické, musí se jednat o vzorek srážlivé krve. Nemusí se však odebírat vzorek nový, nýbrž se využije vzorek odebraný na Brucelózu ovcí a koz.

Metodikou je ještě nařízeno provedení vyšetření Epididymitidy beranů (*Brucella ovis*), kódy EpC800, EpC801, EpC802, EpC803 a vyšetření Brucelózy (*B. melitensis*), kódy EpC804, EpC805, EpC806, ale pouze pro berany určené pro střediska pro odběr spermatu. Jde opět o sérologické vyšetření, tj. odběr krve srážlivé.

Mírně odlišné je schéma odběrů pro chovatele koz, kde se v chovech s tržní produkcí mléka navíc u koz musí provádět vyšetření na tuberkulózu (viz níže).

Konkrétně je tedy potřeba provést odběr srážlivé krve (hemos zkumavka či jiná viz výše) na vyšetření Brucelózy ovcí a koz (*B. melitensis*), kódy EpD200, EpD210, EpD221 a EpD230, a to u plemenných licencovaných kozlů, u koz starších 12 měsíců v hospodářstvích koz s tržní produkcí mléka, či zařazených do KU, u zmetalek a zmetků (podrobnosti o povinných kategoriích a počtech vyšetřovaných zvířat viz Metodika).

Co se týká vyšetření na Artritidu a encefalitidu koz (ExD400), došlo ke změně Metodiky, od roku 2023 vyšetření není hrazeno státem, ale chovatelem a povinně se musí provést 1x za 3 roky. Týká se hospodářství (stád), v nichž se provádí kontrola užitkovosti.

Letos je potřeba ho udělat u chovů zapojených nově v roce 2023 do KU. V chovech, kde se vyšetření na Artritidu a encefalitidu koz provádělo v roce 2022, platí vyšetření tři roky a bude se opakovat na náklady chovatele až v roce 2025. Podrobnosti o povinných kategoriích a počtech vyšetřovaných zvířat viz Metodika (str. 21). Protože jde opět o vyšetření sérologické, musí se jednat o vzorek srážlivé krve. Neodebírání se však vzorek nový, nýbrž se využije vzorek odebraný na Brucelózu ovcí a koz.

Srážlivou krev je potřeba odebrat dle Metodiky ještě u kozlů určených pro střediska pro odběr spermatu, a to na vyšetření Epididymitidy beranů (*Brucella ovis*), kódy EpD800, EpD801, EpD802, EpD803 a na vyšetření Brucelózy (*B. melitensis*) EpD804, EpD805, EpD806.

V hospodářstvích koz s tržní produkcí mléka se musí navíc provést vyšetření na Tuberkulózu, kód EpD100, a to pomocí jednoduché tuberkulinace, tj. nejde o odběr krve (podrobnosti o kategoriích a počtech vyšetřovaných zvířat viz Metodika str. 11).

Článek byl uveřejněn za podpory Ministerstva zemědělství při České technologické platformě pro zemědělství.

doc. MVDr. Soňa Šlosárková, Ph.D.

Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v. v. i.

KRMNÁ ŘEPA JAK JI (ZATÍM) NEZNÁME

Ty máš ale řepu!!

Tak toto je zatím vzpomínka na malou epizodu v mém životě, kdy mě povolali na krátko do zbraně a připravoval jsem se na obranu naší vlasti. Tato tzv. „hláška“ patřila k těm řidším a obdivně hodnotila vlasový pokryv spolubojovníků, kteří si dokázali zapěstovat slušnou máničku na hlavě, respektive ji velmi dovedně ukrývat pod titěrným bigošským baretem. Žádný Ivan Hlas se tam neudržel, ale kreace na hlavách některých spolubojovníků by si jistě nezadaly třeba s naší fotbalovou reprezentací!

A teď ještě jednou! Ty máš ale řepu!!

Častěji jsem se ale v našich končinách setkával s obdivným hodnocením řepy skutečné, krmné, která je ještě čas od času k zahlédnutí někde v záhumenkách, případně vtlačena jako výseč do lánu řepy cukrové, jako naturálie pro propachtovatele apod., coby krmení pro domácí havěť všeho druhu. Jako plodina je dnes na ústupu, nahradili jsme ji kompletními krmnými směsmi, moderními konzervačními metodami všemocné kukuřice a dalšími pícešinami, které se staly základem sofistikované výživy přežvýkavců, rozuměj zejména dojeného skotu. Někteří z vás si ale třeba vzpomenou na hrůzu zvanou plynulý pás zeleného krmení a ještě před ním se, nejméně jedno století, skoro celoročně u nás krmila zvířata nakrouhanou krmnou řepou, ta se smíchala s řezanou slámou a plevami, zaprášilo se to otrubami nebo šrotem a do jeslí dostala kráva nebo koza trochu sena, v létě vidle zeleného a bylo! A protože některé věci se odbourávají složitě a některé změnit nejde vůbec, krmil takto můj děda

Vzorný porost záhumenkové krmné řepy, Mohelno

Cukrová řepa setá na přesnou vzdálenost, Agro Mohelno

záhumenkovou kravku a vykrmovaného býčka ještě v polovině devadesátých let.

A do třetice. Ty máš ale řepu!!

Možná se s tímto obdivným zvoláním časem setkáme i u nás, zas a znovu. Krmná řepa je totiž skvělá plodina. Krmná řepa je ale i dost nevděčná plodina. Tak skvělá nebo nevděčná, netáhá nás ten Hošek za nos!? Pojďme na to popořádku, třeba heslovitě, ve formě zápisků v sešitě studenta střední zemědělské školy: Krmná řepa je okopanina s příznivým dietetickým působením, zchutňovadlo krmné dávky, glycidové krmivo s nízkým obsahem vlákniny, náchylné na poškození, má laktogenní účinek, má vyšší obsah draslíku. Okopanina má odplevelovat. Je zlepšující plodina, přerušovač osevního postupu. Skvělá předplodina pro obilovinu (ječmen, ale kde se stihne zaset pšenice, tak je to bomba!). Zpravidla se hnojí hnojem a tvoří starou půdní sílu. I v suchých letech dokáže reagovat v průběhu vegetace na nenadálý přísun srážek a nakonec nějaký výnos udělá. V těch normálních a vlhkých není problém vypěstovat i 100 t hmoty bulev z jednoho hektaru! Její nevýhodou je velká pracnost. Naštěstí je již k dispozici geneticky jednoklíčkové osivo, kdy z každého klubička vyroste jen jedna rostlinka. Toto osivo je užitečné pro přesné setí na konečnou vzdálenost jako u cukrovky, ale je k tomu potřeba i vhodný secí stroj. Výsledkem by mělo být asi 80 tisíc jedinců na hektaru bez nutnosti dalšího jednocení a úpravy hustoty porostu. Kdo seje víc nahusto, musí jednotit, ručně nebo mechanicky, bez herbicidů i okopávat, následně plečkovat, případně dalšími zásahy likvidovat přerostlé plevele. Mechanizovaná sklizeň je složitá až nemožná, protože habitus rostliny a způsob jejího zakořenění to neumožňují. Bulva většiny odrůd řep roste z větší části nad zemí, proto se snadno vydobývá ručně, ale stroj nedokáže seříznout chrást

■ KRMNÁ ŘEPA NABÍZÍ NÁKLADOVĚ EFEKTIVNÍ ZPŮSOB PŘEZIMOVÁNÍ OVCÍ

■ **Krmná řepa** je oblíbenou volbou pro zazimovací systémy, protože dokáže vyprodukovat velké množství krmiva z malé plochy a ovcím dělá velmi dobře. Výnosy 50-75 t čerstvé hmoty na hektar a při cenách na úrovni kolem 4-6 penčí za kilogram sušiny, může být levnou alternativou k přezimování bahnic. Existuje však několik problémů, na které je třeba myslet.

■ **Výběr místa.** Vzhledem k požadované intenzitě chovu pro krmení krmnou řepou je důležité vybrat dobře odvodněné místo s lehčí až středně těžkou půdou. Například při výnosu 18 t sušiny z hektaru (cca 80 t čerstvé hmoty) je možné uživit na tomto hektaru 250 ovcí s průměrnou hmotností 70 kg po dobu 60 dnů, kdy přijímají okolo 1,5 kg sušiny z řepy. To znamená 8-10 kg řepy s chrástem denně! Siláž, nebo seno dostávají na doplnění strukturální vlákniny a tvoří jen 25 % jejich krmné dávky! Tento způsob výživy také znamená, že velká část travních porostů farmy může v zimě odpočívat a nejsou devastovány nebo přetěžovány. Pastva na řepném porostu se omezuje elektrickým ohradníkem a ten se posouvá buď denně, nebo obden o potřebný počet řádků. Možná by stálo za to

Krmná řepa zasetá na přesnozu vzdálenost, Agro Mohelno 24. 5. 2023

a následně ji vyorat a bez poškození dopravit do dopravního prostředku a uložit do skladu nebo krechtu. Sklizňové ztráty jsou obrovské a poškození bulev je takové, že skladové ztráty zničí celou ekonomiku pěstování a krmení krmné řepy. Lepší výsledky dávají odrůdy s vyšší sušinou nebo s hlubším zakořeněním (polocukrovky), ale ty jsou víc zahliněné, méně chutné... V drobném stále vládne ruční sklizeň!

Ale třeba se naučíme pracovat s řepou jako s výbornou krmnou plodinou pro ovce, tak jako kolegové na Novém Zélandu, respektive v Anglii. Zásadní rozdíl je ale v tom, že ji nesklízí z pole a nepachtí se s jejím krmením na žlab, nýbrž ji nechávají na místě přes zimu a zvířata ji pasou postupně, po řádcích, s chrástem. Dokáže to skot, ale i ovce, kozy. Pojďte se s námi podívat, jak to dělají a čemu věnují pozornost. Článek je převzatý z časopisu Sheep Farmer.

vysévat podél ohrady s krmnou řepou trávu, která by sloužila jako ochoz nebo odpočinkový pás a také jako místo pro balíky s příkrmem.

■ **Výběr odrůdy.** Pro pastvu jsou vhodné odrůdy s nižším podílem sušiny (snadnější konzumace) a vysokým podílem listů (vyšší obsah bílkovin). Potřebují také růstový habitus, při kterém je velká část bulvy nad povrchem, protože to usnadňuje okusování ovcemi.

■ **Výběr ovcí.** Bahnice by neměly být umístěny na řepě během připouštění, ale mohou být příkrmovány krmnou řepou, aby se na to připravoval bachor. V ideálním případě by měly dostávat řepu na běžné pastvě před přesunem na stanoviště s krmnou řepou, jinak se mohou objevit dietetické poruchy. Jakmile jsou odděleni berani, lze ovce převést na řepu úplně.

V některých systémech jsou ovce chovány jako jedna skupina až do skenování, přičemž se sleduje tělesná kondice, kdy se řeší ovce, které to nezvládají. Po vyšetření ultrazvukem se skupiny rozdělí podle zjištěných výsledků, přičemž bahnice s dvojčaty jsou ponechány na plodině, bahnice s jedním plodem mají přidělené horší stanoviště (např. „dočišťují“ pozemek po bahnicích s dvojčaty) a matky s trojčaty jsou přesunuty z řepy na pastvinu, je-li možno.

Je nutné se vyhnout pastvě na řepě s jehňaty (kolem 12 měsíců věku), kterým se mohou prořezávat zuby, a proto nebudou schopna okusovat řepu.

■ **Zdroj vlákniny.** Bahnice na stanovišti s krmnou řepou musí mít přístup k strukturální vláknině, jako je seno, siláž nebo sláma, aby byla zachována dobrá funkce bacheru. Ideálně by mělo být k dispozici přibližně 25 % jejich příjmu krmné dávky z jiných zdrojů než z krmné řepy. To by mohl zajistit také okrajový pás trávy okolo řepného pole, pokud není tráva znehodnocená.

■ **Doplněk bílkovin.** Krmná řepa je glycidové krmivo, a zejména pokud je většina listů pryč, má nízký obsah bílkovin. K úpravě krmné dávky lze použít zkrmování siláží s vyšším obsahem bílkovin, jako je například vojtěška nebo červený jetel.

Většina systémů přesouvá bahnice tři až čtyři týdny před bahněním na pastvinu, aby se mohla upravit hladina bílkovin. Pokud však na tomto stanovišti zůstávají bahnice s blížícím se časem bahnění, budou potřebovat přístup ke krmivu s vyšším obsahem bílkovin, a to ještě nemusí splňovat všechny jejich požadavky.

■ **Udržení dobrého zdravotního stavu.** U bahnic spásajících krmnou řepu bude pravděpodobně v nedostatku jódu, takže je třeba jej do krmné dávky přidat minerálním lizem nebo bolusem do bacheru. Vzhledem k vyššímu riziku požití půdy při zkrmování řepy je důležité hlídat pravidelnost očkování proti klostridiím. Dostatek strukturální vlákniny a dusíkatých látek je řešen výše, pro zachování dobré funkčnosti trávicí soustavy je to zásadní. Příjem velkého množství cukru z řepy může navozovat acidózu bacheru, hnilobu bacherového obsahu může navodit

sežraná nahromaděná hlína, namrzlá nebo nahnílá hmota řepy.

■ **Použití v laktaci.** Zkrmování sklizené krmné řepy během pasení na pastvině může pomoci obahněným ovčím vyrovnat vysoký obsah bílkovin v jarní trávě. Bahnici je možné zkrmovat několik kilogramů krmné řepy denně.

Tolik zkušenosti a doporučení od zahraničních kolegů. Obdobným způsobem pasou na brukvovitých plodinách odchov, bahnice, dokrmují jatečná zvířata. Až budete číst tento článek, bude na setí řepy již pozdě, ale třeba příští rok... Nebude to samozřejmě pro každého. Rozorávat TTP asi hned nepoběžíme, takový chrástal nebo čejka by se asi divili, proč je ruší vedle jejich hnízda plečka v záhonu řepy. Kolegové v těchto zemích zjevně neřeší zimní mrazy. Řepa vydrží hodně, ale nikdo u nás nemá vyzkoušeno (ale má, sklídí řepu do krechtu), co udělá s nadzemní částí týdně mráz okolo -10 °C nebo zimní střídání teplot jako na houpačce mezi +15 do -15 °C. Chrást, se kterým počítají jako se zdrojem bílkovin, to potrhá a shnije. A co bulvy? Když pomíneme, že nepůjdou týden okusovat, roztrhá je to, shnije nám jejich hmota, sežerou ji ovce a uhynou na hnilobu bacherového obsahu?

Otázek je mnoho, chce to vyzkoušet na menším vzorku a pustit se do toho!

Zdroj: [Fodder beet could offer a cost-effective way to winter ewes. Sheep Farmer: A National Sheep Association Publication. December 2022/January 2023, Vol. 42 No. 6, pp. 54. ISSN 0141-2434.](#)

Překlad Mgr. Iva Dukropcová

Doplňující komentář Ing. Martin Hošek, Ph.D.

Autor fotky Marc Jones, převzato z Farmers Weekly

■ PRAVIDLA PRO UCHOVÁNÍ HODNOTNÉ VLNY

Milí příznivci a přátelé vlny, přinášíme vám další tvořivé okénko, které pro vás tentokrát připravila Jana Suchá.

Než se ale vrhneme na háčkování, chtěli bychom vám odpovědět na jednu otázku, která často vyvstane při povídání s návštěvníky na našich akcích. Pokud chcete nabídnout vlnu jako skvělou surovinu k prodeji zpracovatelům, je potřeba dodržet tři úplně jednoduché kroky:

■ **1) Vlna nesmí být zakrmená.** Zakrmená vlna je ta, ve které se nachází spousta zbytků sena i jiného krmiva. Obvykle vzniká způsobem krmení, kdy ovce mají krmivo v tzv. jeslích, kdy si seno navzájem trousí na hřbety a vše se tak znehodnotí, anebo chovatel hází seno přes zvířata do krmelce.

Tato zakrmená vlna se vyskytuje hlavně po jarní stříž, kdy ovce pobývaly spíše ve stáji než venku. Pokud máte možnost, tvořte z vlny raději z podzimní stříže, kdy ovce byly celou pastevní sezonu venku na pastvinách. Takovou vlnu je pak radost vzít do rukou.

■ 2) Ovcí nestříhejte na slámě ve stáji, ale ideálně podložte koberec/staré prostěradlo, nebo **stříhejte na nějaké čisté ploše**, např. betonová terasa.

■ 3) Po ostříhání rovnou **odeberte špinavou vlnu na nohou a kolem zadku** a odhod'te ji do záhonku - tam udělá nejlepší práci jako hnojivo. Zbývající čistou část rouna zabalte od okrajů ke středu do balíčku, který můžete ještě zarolovat, a pak **vložte do papírového pytle/krabice**. Takovou vlnu zpracovatelé rádi upotřebí na své projekty. Vlnu neuchovávejte v igelitu, protože by se zapařila a postupně znehodnotila.

Kateřina Vodrážková

■ HÁČKOVANÉ MACEŠKY

Květy potěší každou ženu, zvláště pokud si je vyhotoví sama.

Háčkované macešky nevyžadují stálou závlahu, umístíte je lze v polostínu i na slunci, dokonce kvetou i potmě. Vydrží dlouho čerstvé, jejich barvy stále září a potěší v případě chmurné nálady. Jak na ně? Zapomeňte na pytle s hlínou a připravte si zbytky příze a háček č. 3 (dle síly příze i menší, pokud chcete hybridy, tak větší).

Obtížnost tohoto výkonu lze klasifikovat jako minimální, znalosti stačí základní - řetězové oko (ř.o.), krátký sloupek (k.s.), dlouhý sloupek (d.s.), dlouhý sloupek 2x nahazovaný (d2.s.) pevné oko (p.o.).

Podíváme-li se na macešku - představíme si ji jako tvářičku s nosem, očima, jazýčkem, zadní větší okvětní lístky nazveme pro názornost ušima.

■ Začneme tzv. magickým okem, viz foto 01, 02, 03 - obtočíme konec příze okolo prstu. Háčkem protáhneme přízi (ne konec, tu část, co vede ke klubičku) a vytvoříme řetězové oko. Kdo nezná a nezná ani Google, vytvoří řetězek ze 3 řetězových oček, které spojí do kroužku pevným okem.

01

02

03

■ 1. řada: Začínáme v místě, které můžeme nazvat „pod levým okem macešky“ (levá je ta, která se nám jako pozorovateli jeví jako pravá). Uháčkujeme jedno řetězové oko a 7 krátkých sloupků doprostřed kroužku, poslední spojíme pevným okem. Mírně stáhneme magický kroužek za konec příze. Máme tedy 7 oček k dispozici pro další řadu. V případě změny barev příze ustrihneme a protáhneme posledním

očkem. Kdo umí zaháčkovat konec příze v další řadě, učiní tak, kdo neumí, nechá být a zapošíje až nakonec.

Pokud se cítíme vyčerpání, uvaříme se kávu. Odpočineme si před další prací.

■ 2. řada: Přehodíme jinou barvu. Protáhneme háček prvním očkem a uháčkujeme krátký řetízek ze 2 ř.o., do prvního oka předchozí řady uháčkujeme 2 d.s., do druhého oka také 2 d.s., opět řetízek ze 2 ř.o. a první oblouček - levé „oko macešky“ uzavřeme pevným okem - vpíchneme do stejného místa jako poslední sloupek před řetízkiem. Pokračujeme stejně druhým obloučkem - pravým „okem macešky“. Třetí oblouček - jazýček má zvláštnost - uprostřed uháčkujeme do třetího oka jeden k.s., pokračujeme opět dvěma d.s. a končíme 2 ř.o. a celé ukončíme p.o. Pokud měníme barvu, ustříhneme konec, protáhneme posledním očkem.

Pokud se opět cítíme na pokraji sil, nalijeme si stopečku posilovacího likéru.

■ 3. řada: Začneme háčkovat za přední část oček! *Jeden k.s. do 1. oka řetízku ze dvou oček. Do druhého oka řetízku háčkujeme 1 d.s.. Dále pokračujeme vždy po dvou d.s. do každého oka až k řetízku, 1 d.s. do oka řetízku a 1 k.s. do posledního oka řetízku. Nyní jeden k.s. vpíchnutý až do středu kytičky - do nosu (vytvoří nám dlouhé písmeno V, mírně utáhneme - viz foto 04, 05, 06, 07) *. Stejný postup mezi * opakuje ještě jednou po celém obloučku - pravém oku macešky. Jazýček macešky tvoříme prakticky stejně, jen do krátkého sloupku uprostřed uháčkujeme jeden d.s. Nyní jsme oběhli celý obličejík a jsme opět v bodu „pod levým uchem“. Spojíme pevným okem.

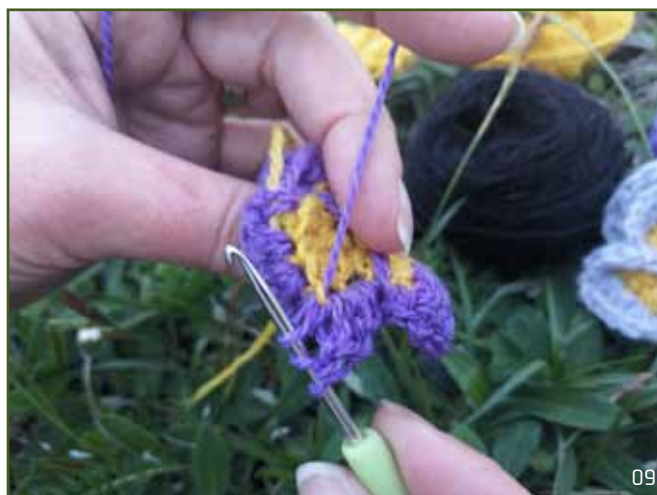
■ 4. řada: Pootočíme kytičku na rub. Můžeme opět zvolit jinou barvu. Tam, kde jsme pracovaly za přední nitky oček, nyní budeme háčkovat za jejich zadní nitky (viz foto 08 a 09). Uháčkujeme do prvního oka řetízku 1 k.s., do druhého oka řetízku 1 d.s. a do každého následujícího oka vždy dva dvakrát nahozené dlouhé sloupky - d2s. Vypadá to takto *1 k.s., 1d.s., 2 d2.s., 2d2.s., 2 d2.s., 2d2.s., 1 d.s., 1k.s.* Uprostřed čela spojíme s přední částí obličejje jedním p.o. a pokračujeme opět popisem mezi *. Tím jsme dokončily obě uši, přízi protáhneme posledním očkem a zapošíjeme. Zapošijeme zbývající části příze, utáhneme magické oko a také zapošijeme.

Pokud máme ještě dost sil, vytáhneme fotografickou techniku, abychom se mohly chlubit přátelům, známým a příbuzným. Poplácáme se po rameni a pohladíme po líčku. Selfie foto s maceškou se doporučuje jako mentální technika zvedání sebevědomí.

■ Macešku pěkně vytvarujeme, můžeme jemně přežehlit.

Tyto krásné květy lze aplikovat na oděvy našitím, přidat zavírací špendlík - brož, ozdobu na klobouk, či připevnit na drátek a použít jako nevadnoucí zápichy v květináči.

HLuboký tvůrčí a estetický zážitek vám přeji

■ PŘEDSTAVUJEME ČLENY KLUBU ZPRACOVATELŮ VLNY A JINÝCH PŘÍRODNÍCH MATERIÁLŮ

Mgr. Jana Suchá, Vlněnka z Kunzova (držitelka certifikátu Moravská brána, regionální produkt)

Na světě jsou dva typy lidí. Jedni vlnu milují, druzí nesnáší. Snad to způsobilo slunce v konjunkci s Jupiterem při mém zrození, ostravský čerstvý vzduch či jiná neznámá veličina, ale naštěstí patřím do první skupiny. Ovečky nevlastním, jelikož moje zahrádka jest velikosti větší dlaně, ale mám okolo sebe spoustu dobrých lidí, kteří mi vlnu většinou darují. A tak u hromady nevábne vypadajícího „čehosi“ začíná vznikat budoucí módní prvek naprosto nezbytný pro každou originální ženu či muže, možná i svébytné dítko.

Postupně peru, češu, předu, tkám, pletu, háčuju či plstím. Jsem zjevně napojena na nějakou jinou dimenzi, neboť moje hlava stále produkuje provokativní nápady, které mě pak dokážou zaměstnat neuvěřitelným způsobem. Občas se cítím jak zenový mnich při cvičení trpělivosti. Vymyslím, zkouším, párá, přepočítávám, znovu zkouším, znovu párá... dokud nepřeperu svého vnitřního cenzora. A jak se říká „každá voda nakonec steče dolů“ a moje ruce ukončí zdárně výrobu zamýšleného. Jak je patrné, věnuji se především modelové tvorbě. Málokdy udělám nějaký model dvakrát. Ono to potom už není to dobrodružství, práce se stává rutinou a to mě nebaví. Můžete mě potkat na svazových akcích s mým souputníkem kolovratem a sbírkou mých výtvarů, které nesou s sebou vždy celý příběh svého zrození.

NOVELA VYHLÁŠKY O NÁHRADĚ ÚJMY ZA OMEZENÍ ZEMĚDĚLSKÉHO HOSPODAŘENÍ

Článek převzat ze Selské revue č. 3/2023, který pro své členy vydává Asociace soukromého zemědělství ČR (www.asz.cz).

V roce 2004 bylo novelou zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen ZOPK) zakotveno vyplácení náhrad za ztížení zemědělského a lesnického hospodaření (§58 ZOPK). Návazně byla v r. 2005 vydána prováděcí vyhláška k náhradě újmy za omezení zemědělského hospodaření. S účinností od 1. 1. 2023 byla novelizována vyhláškou č. 443/2022 Sb. ze dne 19. 12. 2022. Tím byla završena dvouletá práce Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství na úpravě uvedeného předpisu, aby lépe odpovídal omezením zemědělského hospodaření v praxi. Od roku 2021 se návrhem novely zabývala pracovní skupina, ve které byli zástupci obou ministerstev, Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) a významných zemědělských organizací, např. Agrární komory, Zemědělského svazu, Asociace soukromého zemědělství, chovatelských svazů a dalších. Cílem novelizace bylo postihnout co nejlépe škálu různých omezení zemědělského hospodaření a zjednodušit administraci vyplacení náhrady, a také zajistit aktualizaci výše náhrady.

Oprávněnými žadateli o náhradu újmy jsou vlastníci či pachtýři pozemků, jedná se o soukromoprávní nárok. Pokud požádají současně oba, přednost má vždy vlastník pozemku. Náhrada je vyplácena za ztížení zemědělského hospodaření v důsledku omezení z důvodu ochrany přírody. Zemědělským hospodařením se rozumí užívání zemědělských pozemků způsobem odpovídajícím charakteristice druhů pozemků a způsobu využití pozemku podle zvláštního právního předpisu a hospodaření na rybnících s chovem ryb a vodní drůbeže. Zemědělskými pozemky jsou podle katastrálního zákona orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvalé travní porosty, takže újma za ztížené zemědělské hospodaření se hradí na těchto druzích pozemků. Finanční náhrada, o níž žadatel požádal přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky, se poskytne podle vyhlášky č. 432/2005 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti této vyhlášky, tzn. žádosti o náhradu újmy podané do 31. 12. 2022 jsou administrativně a vypláceny podle „starého“ znění vyhlášky (před novelizací) a žádosti podané po 1. 1. 2023 se administrují, posuzují a doplácí podle novelizovaného znění vyhlášky.

Která omezení vyhláška řeší

Novela přinesla změny ve výčtu titulů náhrad újmy, pro které je ve vyhlášce stanoven způsob výpočtu výše náhrady. Současné znění obsahuje určení výše náhrady za omezení v důsledku:

- a) zákazu hnojení na zemědělské půdě, s výjimkou trvalých kultur,
- b) zákazu použití minerálních hnojiv na zemědělské půdě, s výjimkou trvalých kultur,
- c) zákazu použití rodenticidů na orné půdě,
- d) zákazu použití ostatních biocidů na orné půdě,

- e) dočasného vyloučení hospodaření na orné půdě,
- f) dočasného vyloučení hospodaření na orné půdě, s možností pěstování travních porostů,
- g) dočasného vyloučení hospodaření na travních porostech,
- h) zákazu obnovy nebo přisevu travních porostů,
- i) posunu termínu seče na travních porostech,
- j) ztížení pastvy hospodářských zvířat v oblastech opakovaného výskytu vlka obecného,
- k) vyloučení nebo či snížení rybí obsádky anebo v důsledku jiných omezení vedoucích ke snížení přírůstku rybí obsádky,
- l) změny druhové skladby rybí obsádky, nebo
- m) mimořádných nebo nákladově náročnějších opatření.

Některé újmové tituly se prakticky nezměnily (vyloučení nebo snížení rybí obsádky, změna druhové skladby rybí obsádky, mimořádná nebo nákladově náročnější opatření), několik titulů bylo při novele obsahově zpřesněno (např. omezení v souvislosti se zákazem hnojení, omezení v důsledku použití biocidů, z kterého bylo zvláště vylišeno použití rodenticidů na orné půdě). Naopak některé tituly, téměř nepoužívané v předchozí více než patnáctileté praxi, byly z vyhlášky vypuštěny, např. zamezení vstupu hospodářských zvířat na část pozemku. Zcela nově zavedeným titulem je náhrada zvýšených nákladů v důsledku ztížení pastvy hospodářských zvířat v oblastech opakovaného výskytu vlka obecného, která s postupným rozšiřováním vlka obecného do dalších oblastí nabývá na významu.

Jakým způsobem se stanoví výše náhrady

U většiny újmových titulů je vzorec pro výpočet výše náhrady jednoduchý, u bodů a) až i) je založen na paušálních sazbách v Kč/ha/rok. Hodnoty jednotlivých paušálů u bodů a) až i) byly zveřejněny ve Věstníku MŽP. Aktuální hodnoty paušálů, platné od 1. 1. 2023, byly zveřejněny ve Věstníku MŽP z února 2023 (dále jen Věstník).

V případě ztížení pastvy hospodářských zvířat v oblastech opakovaného výskytu vlka se jedná o sazbu na hektar pastviny ovcí a koz, přičemž výpočet výše újmy je uveden přímo ve vyhlášce.

Sazba za dočasné vyloučení hospodaření, uvedená ve vyhlášce, představuje příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku a vyplácí se maximálně pět let od ukončení hospodaření na konkrétním pozemku (nikoliv tedy vždy pět let od podání první žádosti o náhradu). Doba pěti let je považována za dostatečnou na to, aby zemědělští hospodáři dokázali přizpůsobit používané technologie a vytížení svých pracovníků na rozsah odpovídající omezenému režimu hospodaření, resp. jim náklady na toto přizpůsobení byly již uhrazeny.

V případě náhrady v důsledku zákazu použití rodenticidů

na orné půdě je nutno prokázat, že k poškození plodin skutečně došlo působením hraboše polního. Je doporučeno poškození doložit fotografiemi a expertním posouzením (znalec, akademické pracoviště, ÚKZÚZ nebo jiná odborná autorita v oboru). Pokud došlo k úplnému zničení porostu v časně fázi, jeho zaorání a následnému využití stejné plochy k pěstování další plodiny, nepoužije se paušál uvedený ve Věstníku, ale je možno žádat náhradu na úrovni vynaložených (a zmařených) nákladů do doby zničení porostu.

Vyhláška připouští uplatnit žádost o náhradu i za jiná omezení zemědělského hospodaření ve smyslu § 58 odst. 2 zákona, než jsou omezení výše vyjmenovaná pod písmeny a) až m), u kterých je ve vyhlášce uveden způsob výpočtu. Jde např. o mimořádné nebo nákladově náročnější opatření v případě pastvy skotu v oblastech s opakovaným výskytem vlka. V těchto případech se výše náhrady určí samotnými ekonomicky oprávněnými náklady na dané mimořádné opatření, v případě nákladově náročnějších opatření rozdílem náklady na náročnější opatření a náklady na obvyklý způsob hospodaření. Proto musí být v žádosti o náhradu újmy kromě běžných povinných součástí navíc ještě

- a) popis a dokumentace konkrétních dopadů omezení na hospodaření,
- b) postup výpočtu výše náhrady, včetně odůvodnění,
- c) vstupní údaje použité pro výpočet,
- d) požadovaná výše náhrady vypočtená na základě údajů uvedených v písmenech a) až c).

Informace o „vlčí“ újmě

Náhrada za ztížení pastvy ovcí a koz v oblasti opakovaného výskytu vlka obecného je dále popsána podrobněji, protože jde o nově zavedený újmový titul.

Újmu lze nárokovat pouze v oblasti opakovaného výskytu vlka obecného, jejíž vymezení, které připravuje a průběžně aktualizuje AOPK ČR na základě dat o výskytu vlka a útociích na hospodářská zvířata, je k dispozici na webové adrese: mapy.nature.cz. – podklady pro externí žádosti - vrstva „Výskyt vlka obecného“.

Ztížením pastvy se rozumí jiná organizace pastvy hospodářských zvířat za účelem vyšší ochrany před vlkem nebo péče o preventivní opatření na ochranu hospodářských zvířat před útoky vlka. Preventivní opatření jsou definována a popsána ve Standardu péče o přírodu a krajinu E 02 006 Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelem (viz <https://nature.cz/web/cz/platne-standardy> nebo [navratvku.cz/ke-stazeni/](https://nature.cz/web/cz/ke-stazeni/)), sestaveném ve spolupráci s chovatelskými svazy a ČZU a dalšími experty. Újma představuje kompenzaci vícenákladů, které chovatelům vznikají péčí o preventivní opatření, aby byla funkční, nebo vícenákladů spojených se změnou organizace pastvy a chovu (např. zahánění na noc do stájí nebo košárů). Formu zabezpečení žadatel v žádosti uvede odkazem na příslušnou kapitolu Standardu nebo ji popíše, pokud zabezpečil pastvinu jiným způsobem. Náhrada však bude přiznána pouze za vícenáklady spojené s účinným zabezpečením min. v úrovni opatření popisovaných ve Standardu.

V oblasti opakovaného výskytu vlka obecného obnáší újma kompenzaci vícenákladů, které chovatelům vznikají péčí o preventivní opatření na ochranu hospodářských zvířat před útoky vlka.

Nárok na náhradu újmy vzniká vlastníkovvi či pachtýřvi na zabezpečených pastvinách, na nichž nepobírá dotační tituly, které pastvu neumožňují (např. některé luční platby AEKO). Žadatel musí potvrdit či doložit, že jde o alespoň v minimální intenzitě pasené plochy (tedy, že vícenáklady bylo nutno vynaložit), konkrétně že pastva probíhala v daném roce na uvedených pozemcích min. 30 dní v pastevní sezóně a měla intenzitu minimálně 0,2 velké dobytčí jednotky (VDJ) na hektar a hospodářská zvířata jsou vedena v ústřední evidenci dle plemenářského zákona. Vyhláška stanovuje výpočet, kdy sazba za 1 ha se vynásobí celkovou plochou pozemků v ha, na kterou žadatel uplatňuje náhradu újmy. Pokud celková plocha pozemků nepřekračuje 52 ha, stanoví se hektarová sazba pomocí logaritmické rovnice uvedené ve vyhlášce, pokud je celková plocha pozemků větší než 52 ha, je ve vyhlášce stanovena pevná sazba 4900 Kč/ha/rok. Pro usnadnění výpočtu uveřejnila AOPK ČR na webu (<https://www.navratvlku.cz/download/649>) kalkulačku, pomocí které žadatel po dosazení ploch pozemků zjistí nejen příslušnou hektarovou sazbu, ale i celkovou výši náhrady.

Ve formuláři žádosti o náhradu újmy žadatelé uvádějí výši vyplacených náhrad za škodu vlkem za usmrčená zvířata dle zákona č. 115/200 Sb., tato výše škody se ale od výše újmy neodečítá.

Co obsahuje žádost o náhradu

Novela vyhlášky přináší podstatné snížení administrativní zátěže pro žadatele o náhradu. Vlastní žádost o náhradu újmy obsahuje:

- a) identifikaci žadatele, tedy jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování, jde-li o fyzickou osobu; právnická osoba uvede svůj název nebo obchodní firmu, identifikační číslo osob nebo obdobný údaj a adresu sídla, popřípadě jinou adresu pro doručování,
- b) informace potřebné pro výplatu náhrady (číslo účtu v příslušném formátu podle toho, zda jde o účet vedený v České republice nebo v zahraničí),
- c) požadovanou výši náhrady vypočtenou postupem podle vyhlášky,
- d) odůvodnění nároku odkazem na ustanovení zákona, případně prováděcího právního předpisu nebo na konkrétní pravomocné rozhodnutí, závazné stanovisko nebo souhlas, z něhož vyplývá omezení, a
- e) přílohu s dalšími údaji.
Příloha žádosti pak obsahuje
 - a) katastrální území, druh, rozlohu a parcelní číslo pozemku, na který je náhrada újmy uplatňována,
 - b) čestné prohlášení o tom, že žadatel vlastnil nebo měl pronajatý pozemek nebo jeho část po dobu, za kterou uplatňuje náhradu újmy na daný pozemek
 - c) doklad o tom, že byl poskytnut finanční příspěvek za omezení z důvodů ochrany přírody podle § 69 zákona nebo náhrada podle jiného právního předpisu včetně dokladu o jeho výši, případně čestné prohlášení o tom, že finanční příspěvek poskytnut nebyl,

d) doklad o finanční částce poskytnuté na pozemek, na který je náhrada žádána, z veřejných prostředků formou dotace, příspěvku nebo kompenzace na účel odpovídající omezení, na které žadatel uplatňuje náhradu, v příslušném kalendářním roce, za který je náhrada požadována, případně čestné prohlášení o tom, že taková částka nebyla poskytnuta,

e) pravomocné rozhodnutí s vyznačenou doložkou o nabytí právní moci, závazné stanovisko nebo souhlas, z nichž vyplývá omezení, na které žadatel uplatňuje náhradu,

f) pravomocné rozhodnutí, z něhož vyplývá zmírnění omezení, na jehož základě újma vznikla nebo trvala, případně čestné prohlášení o tom, že takové rozhodnutí nebylo vydáno,

g) čestné prohlášení o tom, že omezení, na které žadatel uplatňuje náhradu, nevzniklo souběžně v plné míře nebo částečně na základě jiného právního titulu,

h) postup výpočtu výše náhrady podle této vyhlášky včetně vstupních údajů použitých pro výpočet,

i) částku odpovídající snížení v obvyklém objemu produkce z jiného omezení zemědělského hospodaření, než je omezení podle § 58 odst. 2 zákona, nebo škodných událostí, případně čestné prohlášení o tom, že nedošlo k tomuto snížení,

j) prohlášení o platnosti již předložených podkladů uvedených v písmenech a) až i) v případě, že se tyto podklady nezměnily.

Zatímco dříve měl žadatel povinnost doložit svůj vlastnický vztah k pozemkům výpisem z katastru nemovitostí a v případě pachtu pozemků platnými pachtovními/nájemními smlouvami, po novele vyhlášky jen potvrzuje čestným prohlášením, že pozemky, na kterých o náhradu újmy žádá, vlastnil nebo měl pronajaty. AOPK ČR (případně správa národního parku příslušná k poskytování finanční náhrady újmy) může v případě pochybností žadatele vyzvat k doložení listiny prokazující jeho vlastnický nebo uživatelský vztah k pozemku a žadatel je povinen požadované listiny (do 30 dní) doložit.

Žadatel také nemusí pravomocná rozhodnutí dle bodu e) a f) přikládat, pokud je vydal orgán ochrany přírody příslušný poskytnout finanční náhradu. Do prohlášení o platnosti již předložených podkladů žadatel vyjmenuje, které dříve předložené podklady se nezměnily.

Sazby paušálních plateb - Věstník MŽP č. 2 z února 2023

Veškeré sazby ve Věstníku k újmám za omezení zemědělského hospodaření jsou uvedeny v Kč/ha/rok. Jejich výši stanovil Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) na základě statistického vyhodnocení údajů z celého území ČR o reálných nákladech a výnosech zemědělských podniků různých velikostí hospodařících v různorodých podmínkách.

Proměnné uvedené v jednotlivých vzorcích vyhlášky mají ve Věstníku obvykle uvedeno několik hodnot, které sazbu diferencují např. podle druhu pozemku či podle toho, zda jde o omezení trvalé či dočasné. U zákazu použití rodenticidů na orné půdě jsou sazby diferencovány podle stupně poškození porostu. U náhrady za posunutí termínu seče je v paušálech ještě zohledněn povolený termín první seče a zvlášť uvedena horská výrobní oblast.

Věstník dále obsahuje sazby pro kombinace různých omezení na jednom pozemku, u kterých paušální náhrady za jednotlivá omezení nelze pouze sečíst. Těchto kombinací je ve Věstníku poměrně velké množství, takže žadatel by měl před použitím jednoduché (základní) sazby vždy zkontrolovat, zda na jednom pozemku neuplatňuje náhradu za více typů omezení, pro kterou je ve Věstníku uvedena souhrnná sazba.

Uvedení sazeb ve Věstníku má oproti uvedení sazeb přímo ve vyhlášce výhodu v tom, že sazby je možné aktualizovat bez absolvování složitého legislativního procesu novelizace vyhlášky. Na základě pravidelného vyhodnocování údajů o nákladech a výnosech, které ÚZEI provádí, bude možné sazby ve Věstníku aktualizovat, aby výše náhrady odpovídala aktuálním cenovým relacím a reálným omezením většiny zemědělských hospodářů. Při rychlém vývoji cen a nákladů v zemědělství lze uvažovat o roční aktualizaci údajů ve Věstníku.

Újma není dotace

Novelizace vyhlášky přinesla v mnoha ohledech pro žadatele zjednodušení, ale základní pravidla stanovená v ZOPK se nezměnila. Žadatel musí prokázat, že k omezení hospodaření z důvodu ochrany přírody skutečně došlo a také to příslušnými podklady a doklady doložit. Při odůvodnění žádosti nestačí jen odkázat na § 58 ZOPK, žadatel musí odkázat na konkrétní ustanovení zákona či podzákonny předpis, nebo rozhodnutí orgánu ochrany přírody, kterým omezení vzniklo.

Prokázání vztahu k pozemkům čestným prohlášení je velkým zjednodušením, ale také vede žadatele k větší zodpovědnosti za údaje, které do žádosti uvádí. Posuzovatel už nebude provádět systematické kontroly veškerých údajů uvedených v žádosti. Pokud by následně bylo zjištěno, že čestné prohlášení žadatele bylo nepravdivé, může to vést nejen k požadavku na vrácení neoprávněně přijaté náhrady, ale může to být mít také dopady v rovině přestupkové či trestněprávní odpovědnosti.

Náhrada újmy za ztížení zemědělského hospodaření v důsledku omezení z důvodu ochrany přírody je v České republice nastavena v porovnání s jinými evropskými státy velkoryse. Hospodáři si však náhradu za omezení, která na ně selektivně v některých oblastech dopadají, zaslouží. Obhospodařování luk, pastva a další formy šetrného hospodaření jsou podmínkou k uchování řady ohrožených biotopů a druhů. Věřme, že rozšíření újmových titulů, aktualizace paušálů a zjednodušení prokazování vztahů k obhospodařovaným pozemkům přispěje k zachování hospodaření i v územích, kde je to ztíženo nejen v důsledku méně příznivých přírodních podmínek, ale i omezení z důvodu ochrany přírody.

Text: Miroslav Dort, Aleš Hoffmann, Jindřiška Jelínková, David Lacina, Pavel Pešout, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Foto: Klára Čámská

Posun termínu seče na travních porostech, zde na části pozemku, je jedním z náhradových titulů.

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s., Chovatelů 500, 252 09 Hradištko

zasílejte na: Zlobice ev.č.55, 666 03 Malhostovice

t: 777 754 801, e: pkovce@schok.cz, Hana Vystrčilová

ŽÁDOST O ZÁPIS DO PLEMENNÉ KNIHY
A VYSTAVENÍ ZOOTECHNICKÉHO OSVĚDČENÍ (podle nařízení EU 2016/1012)
PRO PLEMENNÉHO BERANA

a pověření Svazu chovatelů ovcí a koz z. s. k přidělení registru
Ústředního registru plemeníků (ÚRP) u Českomoravské společnosti chovatelů, a. s.
hodnoceného na nákupním

trhu: _____ dne: _____

Číslo katalogu: _____ Číslo berana: _____

Jméno berana: _____

Od chovatele: _____

Po obdržení zootechnického osvědčení uhradím za vystavení zootechnického
osvědčení a zápis do PK poplatek 300,- Kč.

Kupující: _____

Adresa: _____

Číslo hospodářství: _____

Telefon: _____ E-mail: _____ IČ (DIČ): _____

Dne: _____ Podpis: _____

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s., Chovatelů 500, 252 09 Hradištko

t: 777 754 813, e: pkkoz@schok.cz, Šárka Kořínková

ŽÁDOST O ZÁPIS DO PLEMENNÉ KNIHY
A VYSTAVENÍ ZOOTECHNICKÉHO OSVĚDČENÍ (podle nařízení EU 2016/1012)
PRO PLEMENNÉHO KOZLA

a pověření Svazu chovatelů ovcí a koz z. s. k přidělení registru
Ústředního registru plemeníků (ÚRP) u Českomoravské společnosti chovatelů, a. s.
hodnoceného na nákupním

trhu: _____ dne: _____

Číslo katalogu: _____ Číslo kozla: _____

Jméno kozla: _____

Od chovatele: _____

Po obdržení zootechnického osvědčení uhradím za vystavení zootechnického
osvědčení a zápis do PK poplatek 300,- Kč.

Kupující: _____

Adresa: _____

Číslo hospodářství: _____

Telefon: _____ E-mail: _____ IČ (DIČ): _____

Dne: _____ Podpis: _____

OVENÁLIE 2023

Vážené členky a vážení členové Svazu chovatelů ovcí a koz z.s., vážené chovatelky, vážení chovatelé,

opět po roce si Vás dovoluujeme pozvat na jubilejní 20. ročník ovčáckých slavností OVENÁLIE ZLOBICE 2023 a zároveň na 24. ročník celostátní výstavy ovcí a koz.

Obě akce se uskuteční v sobotu 19. srpna 2023 tradičně v areálu Zlobice, který se nachází severně od Brna mezi obcemi Malhostovice a Lipůvka. Hlavním organizátorem je

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s. ve spolupráci se společností OVEKO a.s., s obcí Malhostovice a za podpory Ministerstva zemědělství České republiky.

Na ovčácké slavnosti zveme nejen chovatele, ale i širokou veřejnost, která se seznámí s chovanými plemeny ovcí a koz, nabídneme něco málo soutěží, mnoho specialit, ukázky zpracování vlny a další. Návštěvníci si budou moci zakoupit ovčí a kozí výrobky přímo od farmářů. Ti nejodvážnější mohou zkusit štěstí v závodech v pojídání halušek či ve farmářském víceboji.

Program:

- 24. celostátní výstava ovcí a koz
- Tradiční ovčácké zvyky a ukázky zpracování produktů v podání Gorolů z Košařísek
- Spřádání ovčí vlny a ukázky jejího zpracování
- Soutěže a aktivity pro příchozí, ■ soutěž v pojídání halušek s brynzou ■ farmářský víceboj
- Farmářský trh
- Country hudba

Občerstvení zajištěno po celou dobu konání Ovenálií.
Slavnostní zahájení bude v 11:00 hod.
Areál Zlobice bude pro návštěvníky otevřen od 10 hodin

Do místa konání v areálu Zlobice se dostanete z Brna směrem na Svitavy, v obci Lipůvka za restaurací Formanka odbočíte na Tišnov, za vesnicí na vrcholu stoupání v lese asi po jednom kilometru opět odbočíte vlevo po panelové cestě 3 km k areálu.

S radostí zveme všechny chovatele a řemeslníky k aktivní účasti na akci. S Vaší pomocí bychom rádi připravili zajímavou akci, která osloví nejen chovatele, ale i širokou veřejnost a zaujme mladou generaci. Pokud jste farmáři, přímí producenti a zpracovatelé produktů z chovu ovcí a koz, nabízíme Vám výstavní plochu zdarma.

Své přihlášky na akci zasílejte na adresu: Svaz chovatelů ovcí a koz z.s.,
pracoviště: Zlobice ev.č. 55, 666 03 Malhostovice
e-mail: infoschok.cz

Aktuální informace sledujte na našich stránkách:
www.schok.cz

NA VIDĚNOU 19. SRPNA 2023 V PŘÍRODNÍM AREÁLU ZLOBICE

Změna programu vyhrazena.

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s. a OVEKO a.s.
ve spolupráci s MZE ČR a obcí Malhostovice
pořádají

19. 8.
2023

OVČÁCKÉ SLAVNOSTI

Celostátní výstava plemen ovcí a koz
Ukázky ovčáckých dovedností
Zpracování vlny, módní přehlídka

Hudba

Soutěže

Program
pro děti

Občerstvení

76

GOROLSKI ŚWIĘTO®

Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne
Mezinárodní folklorní setkání
The International Folklore Meetings

www.gorolskiswieto.cz

4.-6.8.2023

Městský les Jablunkov

Pátek 4. 8. 2023

Městský les:
Ziemia Bydgoska (Polsko),
Meraklides (Řecko),
„Bajka o diablím mlynie
na Girowej” - jubilejní program
FS Zaolzi a Zaolzioczek
(MS PZKO v Jablunkově)

Dům PZKO:
Etnografický seminář,
„Kawiarenka Pod Pegazem”
- literární seminář

Sobota 5. 8. 2023

Městský les:
Ansambli Amantia (Albánie),
**Ananthdrishti Kerala Kathakli
and Folk Dance** (Indie),
FS Technik (Slovensko)

Neděle 6. 8. 2023

Městský les:
Mussla Folk Dance Ensemble
(Maďarsko),
**Radničko Kulturno Umjetničko
Društvo “PELAGIĆ”**
(Bosna a Hercegovina),
FS Liptov (Slovensko)

Vstupenky - pátek: 100 Kč / sobota: 200 Kč / neděle: 200 Kč / 3-denní
vstupenka: 300 Kč. ZTP a děti do 15 let v doprovodu rodičů: vstup zdarma

generální partner

hlavní partner

partneři

mediální partneři

Svaz na Zemi živitelce 2023

Ve dnech 24. – 29. srpna (čtvrtek – úterý) se bude v Českých Budějovicích konat 49. ročník Mezinárodního agrosalonu Země živitelka s podtitulem „Na cestě k udržitelnosti“. Podle dostupných informací byl loňský ročník velmi úspěšný – přes 110 000 návštěvníků, více jak 600 vystavovatelů na 15 ha výstavní plochy, přes 20 zúčastněných zemí. Lze tedy předpokládat, že i letošní ročník bude pro návštěvníky zajímavý.

Náš Svaz se výstavy zúčastní i letos. Expozici ovcí a koz bude, stejně jako v minulých letech, zajišťovat Krajské sdružení Jihočeského kraje. Aktuální informace organizátorů mezinárodního agrosalonu lze sledovat na www.zemezivitelka.cz.

Na viděnou na expozici Svazu chovatelů ovcí a koz z.s. na Zemi živitelce 2023

Ing. Jan Vejčík

NA CESTĚ
K UDRŽITELNOSTI

země živitelka

24–29/8/2023
České Budějovice

Pořadatelé

Odborní partneři

Generální partner
mezinárodního
agrosalonu
Země živitelka

www.zemezivitelka.cz

[f](#) [@](#) [v](#) #zemezivitelka #vystavistecb #vcb

SVAZ CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ VÁS SRDEČNĚ ZVE NA:

OVČÁCKÉ SLAVNOSTI KRAJSKÉHO SDRUŽENÍ ZÁPADOČESKÉHO KRAJE

Koná se: 15. července 2023 | 9:00 - 18:00

Kde: Farní zahrada arciděkanství v Nepomuku (vstup průjezdem
skrz budovu arciděkanství)

Přesanické náměstí 1, Nepomuk 335 01

Vstupné: Dobrovolné

Těšte se na:

Krajská výstava ovcí a koz (krajský šampionát)

Závody ve stříhání ovcí

Výstava drobných hospodářských zvířat (drůbež, králíci, holubi)

Vesnická olympiáda

Grilovaný ovčí sýr, jehněčí kotlík

Doprovodný program (tombola, králičí hop)

Ukázky zpracování ovčí vlny

Farmářské produkty z místních farem

SCHOK
SVAZ CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ

**PARDUBICKÝ
KRAJ**

SCHOK®
SVAZ CHOVATELŮ JVCÍ A KOZ

Krajská výstava **OVCÍ A KOZ**

sobota, 23. září 2023

- bonitace plemenných beranů
- tržičtě výrobků z vlny
- ukázky stříhání ovcí
- ukázky pasení ovcí
- zpracování vlny
- občerstvení

*program pro děti
"povídání o včelách"*

**CHOVATELSKÉ
CENTRUM
FITMIN
HELVÍKOVICE**

25 LET
SPECIALISTA
NA VÝŽIVU ZVÍŘAT

Fitmin

bocus
KRMIVA

NÁŠ CHOV

čtvrtek 5. - neděle 8. října 2023

27. výstava hospodářských zvířat a chovatelských potřeb,
Celostátní výstava ovcí a koz

ČTVRTEK 5. 10.

ENT zwartbles

ENT ouessantské ovce

ENT texel

NT masných a kombinovaných pl.

PÁTEK 6. 10.

ENT clun forest

Národní šampionát zakrslé

holandské kozy

předávání ocenění šampionům

SOBOTA 7. 10.

Národní šampionát

romanovské ovce

ENT romanovské ovce

NEDĚLE 8. 10.

Národní šampionát

anglonubijských koz

